

CENTRI CIVILNIH INICIJATIVA
ЦЕНТРИ ЦИВИЛНИХ ИНИЦИЈАТИВА

SITUACIONA ANALIZA ANTIKORUPTIVNIH MJERA U JAVNOM ZDRAVSTVU U BIH

Pripremili:
Zoran Adžaip
Ivan Vasić
Siniša Bencun

Ova publikacija je urađena uz pomoć Evropske unije
Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost CCI i ni u kom slučaju ne odražava stavove EU

Sadržaj

1.	UVOD	3
1.1.	Prikupljanje podataka	4
2.	KORUPCIJA U ZDRAVSTVU I ZEMLJE U REGIONU	5
2.1.	Hrvatska.....	5
2.2.	Srbija.....	5
2.3.	Crna Gora	6
3.	PREGLED ANTIKORUPTIVNIH MJERA U POJEDINIM INSTITUCIJAMA ZDRAVSTVA U BIH	8
3.1.	Ranije aktivnosti CCI u procesu donošenja antikoruptivnih mjerar	8
3.2.	Tabelarni pregledi po institucijama	8
	Opšti plan Vlade FBiH za borbu protiv korupcije – mjere za prevenciju korupcije	19
4.	Zaključci i preporuke	21
5.	Aneks – Istraživanje javnog mnijenja o percepciji korupcije u javnom zdravstvu	23
a)	Osnovni podaci o kvantitativnom dijelu istraživanja – struktura uzorka.....	24
b)	Glavni nalazi istraživanja javnog mnijenja	26
c)	Rezultati istraživanja po pojedinim pitanjima i ciljnim područjima	27

1. UVOD

Sve do 2009. godine, o borbi protiv korupcije se govorilo uopšteno, bez jasne vizije i strateških planskih dokumenata. Nije postojao administrativni ni pravni okvir za započinjanje sistemske borbe protiv korupcije, koja se raširila po svim sferama društvenog života. Otvaranjem ove teme od strane pojedinih novinara, nevladinih organizacija, a prije svega velikim pritiskom međunarodne zajednice, u jesen 2009. godine u BiH je donesena Strategija za borbu protiv korupcije (2009-2014), da bi krajem 2009. god. bio usvojen Zakon o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (u daljem tekstu Agencija, APIK).

Međutim, i dalje svi relevantni pokazatelji i izvještaji domaćih i međunarodnih adresa¹, jednim od najvećih problema u BiH navode korupciju. Indeks percepcije korupcije (CPI) Transparency International-a 2011, BiH je pozicionirao na 91. mjesto od 182 države svijeta². Od evropskih država, samo su Albanija i Kosovo* lošije rangirani, pri čemu u proteklih nekoliko godina nije zabilježen napredak u rangiranju BiH.

Nekoliko domaćih organizacija civilnog društva³, kao i same institucije vlasti, u proteklih nekoliko godina takođe potvrđuju visoki nivo korupcije u BiH, pri čemu ispitivanja javnog mnjenja dominantno konstatiraju da je jedan od najkorumpiranih sektora javno zdravstvo. Prema ocjenama Evropske komisije, Bosna i Hercegovina je ostvarila ograničen napredak u borbi protiv korupcije, koja je i dalje široko rasprostranjena u javnom sektoru i javno-privatnom partnerstvu. Pravni okvir je u velikoj mjeri uređen, ali sankcije treba uskladiti u cijeloj zemlji. Korupcija i dalje utječe na sve sfere života, ekonomski razvoj i vladavinu prava.⁴ Posljednji izvještaj Evropske komisije navodi jasno i da je došlo do kašnjenja u provedbi antikorupcijske strategije i akcijskog plana 2009-2014.

Cijelo društvo je svjesno stanja u kojem se nalazi, korupcija kao tema je svakodnevno prisutna među građanima, političarima, u djelovanju nevladinih organizacija, te u medijima, ali temelj borbe protiv te opake bolesti društva je koordinacija i konsenzus politike, institucija, privatnog i nevladinog sektora. Iako Akcioni plan za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije jasno propisuje mјere i institucije zadužene za realizaciju mјera, te rokove izvedbe, sama Agencija sa svojim kapacitetima neće postići neke rezultate, a to je već vidljivo, bez koordinacije i pomoći institucija i nevladinog sektora, te, naravno građana. Iako je nekoliko nevladinih organizacija⁵ pokrenulo projekte kojima je cilj dati svoj doprinos za ubrzanje procesa borbe protiv korupcije, mora se imati na umu da je suzbijanje korupcije odgovornost države i da formirana tijela i institucije države moraju biti na čelu ove borbe.

¹ EC izvještaji o napretku BiH; TI Global Perception Corruption Index (CPI), GRECO, Amnesty International.

² <http://www.transparency.org>

* Ovaj naziv ne prejudicira stavove o statusu i u skladu je sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti

³ Pored CCI, TI BiH, Centar za humanu politiku, Tender, itd.

⁴ Izvještaj o napretku BiH za 2012., Evropska komisija,

http://www.dei.gov.ba/dei/media_servis/vijesti/?id=10835

⁵ Antikorupcijska mreža Account, Transparency International, UG Vermont, UG Tender

Centri civilnih inicijativa (CCI) su, jedna od nekoliko nevladinih organizacija, koji su prepoznali ovaj problem društva i aktivno se uključili u koordiniranu borbu protiv korupcije, prije svega u oblasti zdravstva. Koordinirane aktivnosti sa predstavnicima zdravstvenih ustanova u BiH rezultirale su donošenjem Pravilnika o prevenciji i borbi protiv korupcije. Donošenjem Pravilnika u navedenim ustanovama učinjen prvi korak za sistemsku borbu protiv korupcije, odnosno, sa priče i percepcije korupcije u zdravstvu prešlo se na realizaciju prvog, ali važnog konkretnog koraka u borbi protiv nje.

Zbog višegodišnjeg stagniranja u borbi protiv korupcije, sve češćeg ugrožavanja osnovnih ljudskih prava zbog sveprisutne korupcije (poput prava na zdravstvenu zaštitu), nedovoljnih kapaciteta anti-korupsione agencije, te dramatično sporog i neadekvatnog sprovođenja Strategije, CCI želi dati svoj doprinos implementaciji Strategije u sektoru zdravstva i umanjenju korupcije u zdravstvu. Partnerstvom s Agencijom, te ostalim zainteresovanim stranama, istovremeno se želi djelovati i na normativni okvir i institucije, s jedne, te na javnost s druge strane.

Ovaj dokument, pored osvrta na stanje u BiH okruženju, u svom prvom dijelu donosi pregled trenutnog stanja po pitanju provođenja dijela Strategije i Akcionog plana – konkretnije, bavi se postojanjem antikorupsionih mjera u ministarstvima zdravstva i zavodima/fondovima zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (RS), Federacije BiH (FBiH), Hercegovačko-neretvanskog kantona (HNK), Tuzlanskog kantona (TK) i Kantona Sarajevo (KS). U drugom dijelu, predstavlja rezultate istraživanja javnog mnijenja o percepciji korupcije u zdravstvu na području pomenutih administrativnih jedinica.

1.1. Prikupljanje podataka

Za izradu dokumenta, kao izvori podataka, korišćeni su:

- podaci dobijeni kroz direktne razgovore/intervjuje sa predstavnicima ciljnih ministarstava i zavoda/fondova zdravstvenog osiguranja
- podaci dostupni putem interneta, odnosno web stranica ciljnih institucija, dostupni izvještaji, analize i drugi dokumenti
- izvještaji domaćih i međunarodnih nevladinih i vladinih organizacija i institucija, APIK-a, i sl.
- podaci plasirani putem relevantnih medija iz BiH
- istraživanje javnog mnijenja provedeno na području ciljnih administrativnih jedinica

2. KORUPCIJA U ZDRAVSTVU I ZEMLJE U REGIONU

2.1. Hrvatska

Prema mišljenju građana Hrvatske korupcija je treći po važnosti problem u Hrvatskoj, odmah iza nezaposlenosti i rada Vlade⁶. Istraživanja koja provode TI Hrvatske (Transparency International) pokazuju da je po percepцији prisutnosti korupcije zdravstvo odmah iza pravosuđa, a to je potvrdilo oko 80% ispitanika. Korumpirani političari, suci i javni službenici su najveća prijetnja društvu.

Tokom pregovora za članstvo u EU Hrvatska je ojačala institucionalne i administrativne kapacitete za sprečavanje, otkrivanje i procesuiranje korupcije. Godine 2001. osnovan je Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminala (USKOK), da bi 2002. god. bio donesen Nacionalni program za borbu protiv korupcije i Akcioni plan za borbu protiv korupcije, koji je revidiran 2008. i 2010. godine. Zadnjih godina je osnaženo djelovanje USKOK-a, što ukazuje na predanost države za sistemsku borbu protiv korupcije.

Borba protiv korupcije u oblasti zdravstva pominje se u dokumentima:

- Nacionalna Strategija razvoja zdravstva za period 2012 - 2020
- Kodeks medicinske etike i deontologije

Nacionalnu strategiju razvoja zdravstva je donijelo Ministarstvo zdravlja Republike Hrvatske u jesen 2012. godine. U ovom dokumentu se, u okviru Prioriteta 7. - Očuvanje finansijske stabilnosti zdravstva pominje kao mjera suzbijanje korupcije i neformalnog plaćanja.

Drugi uslov za suzbijanje korupcije u zdravstvu je jasan zakonski okvir. Potrebno je preciznije regulisati zakonske uvjete pružanja usluga liječnika u javnim i privatnim sektorima. Kodeks medicinske etike i deontologije je donijela Hrvatska liječnička komora u ljetu 2006. godine. U poglavlju obaveze prema pacijentu je dai n oj ospanj

drugih. Ova istraživanja pokazuju da veliki broj građana ne prijavljuje slučajevne „sitne“ korupcije, o kojima imaju neposredna saznanja, što je i razumljivo u slučajevima kada građani sami daju mito.

Dosadašnja borba protiv korupcije uglavnom se bavila unaprjeđivanjem zakonskog i institucionalnog okvira. Nestabilnost političke situacije i nezadovoljstvo građana brzinom i kvalitetom promjena uslova života predstavljaju činioce koji otežavaju sprovođenje antikorupcijskih mjera. Neki od oblika korupcije su kažnjivi na osnovu važećeg krivičnog zakonodavstva. Pored klasičnih krivičnih djela primanja i davanja mita i „krivičnih djela korupcije“, koja su uvedena u pravni sistem 2001 godine, postoji niz drugih kod kojih može postojati element korupcije. Prema statističkim podacima za **period od 2000. - 2003.** godine, krivična djela sa elementom korupcije čine 4-5% od ukupnog broja prijavljenih krivičnih djela. Oko **15%** tih prijava je dovelo do osuđujućih presuda. Problem kod otkrivanja korupcije je što saznanje o krivičnom djelu uglavnom imaju samo strane koje su ga učinile učestvujući u nedozvoljenom poslu, zbog čega nemaju interes da ga prijave⁷.

Zakonodavni i administrativni okvir u Srbiji:

- Zakon o Agenciji za borbu protiv korupcije – primjenjuje se od 01.01.2010. godine
- Agencija za borbu protiv korupcije - uspostavljena
- Strategija za borbu protiv korupcije - u postupku donošenja
- Strategija javnog zdravlja – donesena, ali nema poglavljia o borbi protiv korupcije
- Planovi integriteta institucija - nisu doneseni - u toku su aktivnosti

Prema pisanju SET times-a, od 22.03.2013. godine, oko 4.500 intitucija u Srbiji mora donijeti – osmislići planove integriteta. Planovi se donose u saradnji sa Agencijom koja ima savjetodavnu ulogu u ovim aktivnostima, te će vršiti kontrolu nad implementacijom plana.

Prema pregledanim podacima niti jedna zdravstvena institucija u Srbiji nije donijela plan integriteta.

2.3. Crna Gora

Ako se pogleda pravni i intitucionalni okvir za borbu protiv korupcije, Crna Gora je, u odnosu na okruženje, najviše uradila, donesena je sva zakonska regulativa još 2010. godine, uspostavljena je Uprava za antikorupcijsku inicijativu, koja je donijela svoj Plan integriteta.

Krajem januara 2013.godine Ministarstvo pravde Crne Gore je donijelo „Smjernice za izradu plana integriteta“, dokument koji precizira postupak za izradu plana integriteta.

⁷ Izvor: Nacionalna strategija za borbu protiv korupcije

U cilju organizovanog i stalnog praćenja antikorupcijskih aktivnosti Crna Gora je usvojila Strategiju za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala (2010 - 2014) i Akcioni plan za njeno sprovođenje (2010 - 2012). Osnovana je Nacionalna komisija za praćenje implementacije pomenute strategije koja okuplja predstavnike Vlade, sudskih organa (tužilaštva i suda), Skupštine i civilnog sektora.

Posljednji, peti Izvještaj Odbora za korupciju Crne Gore, od 27.03.2013. ukazuje na podatke koji se odnose na period jun - decembar 2012 godine. Od predviđenih mjera, realizovano je 161 ili 43,28%, djelimično je realizovano 109 (29,30%) mjera, a nerealizovano je 102 ili 27,42%. Zbir realizovanih i djelimično realizovanih mjera je 270 ili 72,58%. Poređenja radi, u odnosu na posljednji izvještaj u 2011. godini, realizovano je 64 mjera više, čime je procentualno ostvaren napredak od čak 42,23%.

Što se tiče oblasti zdravstva, nema podataka da je neka zdravstvena ustanova ili institucija donijela Plan integriteta. UNDP je radio 2011. godine ocjenu integriteta zdravstvenog sistema u Crnoj Gori, a to je dokument koji prikazuje ocjenu napretka reformi zdravstvenog sistema. Strategija razvoja zdravstva Crne Gore je donesena 2003. godine i nema poglavlja za borbu protiv korupcije.

Zaključak: Crna Gora je pripremila svu regulativu kako bi tokom ove godine započeo proces donošenja planova u svim institucijama, uključujući i zdravstvo.

3. PREGLED ANTIKORUPTIVNIH MJERA U POJEDINIM INSTITUCIJAMA ZDRAVSTVA⁸ U BIH

3.1. Ranije aktivnosti CCI u procesu donošenja antikoruptivnih mjera

Od početka 2011. godine 46 zdravstvenih ustanova je usvojilo Pravilnik o prevenciji i borbi protiv korupcije (3 klinička centra, 10 kantonalnih i opštih bolnica i 30 domova zdravlja, te 3 specijalizovane ustanove), koji predstavlja neophodan temelj za obračun sa korupcijom u okviru zdravstvenih ustanova.

U cilju realizacije aktivnosti za prevenciju i borbu protiv korupcije u zdravstvenim ustanovama su formirane stalne ili ad hoc Komisije/Timovi za borbu protiv korupcije. Komisija/Tim se sastoji najčešće od 5 do 7 članova, i u njen sastav ulaze predstavnici medicinskih i nemedicinskih poslova i (eventualno) predstavnik korisnika usluga.

U 3 zdravstvene ustanove zabilježeni su i slučajevi procesuiranja koruptivnih ponašanja medicinskih radnika.

U Domu zdravlja Zenica, na osnovu prijave slučaja korupcije Timu za borbu protiv korupcije, procesuirana je uposlena medicinska sestra. U Brčkom je na osnovu prijave građana za primanje mita krivično procesuiran ljekar specijalista (ginekolog), uposlenik Opšte bolnice Brčko. Optuženom je na teret stavljeni krivično djelo primanje dara i drugih oblika koristi. U skladu sa zakonom, Pravilnikom o prevenciji i borbi protiv korupcije i drugim pravnim aktima brčanske bolnice, protiv optuženog je sproveden i disciplinski postupak u okviru zdravstvene ustanove, i on je suspendovan. Takođe, i u okviru Doma zdravlja Tuzla zabilježen je slučaj pokretanja disciplinskog postupka protiv jednog ljekara, na osnovu prijave pacijenta, u skladu sa Pravilnikom za prevenciju i borbu protiv korupcije. Kao što vidimo iz ovih slučajeva, Pravilnici su dali konkretne rezultate.

3.2. Tabelarni pregledi po institucijama

Pravni okvir za borbu protiv korupcije na državnom i entitetskim nivoima uglavnom je uspostavljen. Na entitetskom nivou zdravstvo se oslanja na uspostavljeni obavezujući pravni okvir za borbu protiv korupcije, i to

u Republici Srpskoj:

- Akcioni plan za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije (2009 - 2014)

u Federaciji BiH:

- Akcioni plan za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije (2009 - 2014)
- Opći plan Vlade Federacije BiH za borbu protiv korupcije

⁸ RS, FBiH, HNK, TK i KS.

- Strateški plan razvoja zdravstva u Federaciji BiH za period 2008 - 2018

Pregledom navedenih planova vidljivo je da su svi rokovi za implementaciju specifičnih mjera prolongirani za godinu ili dvije, a obrazloženje kašnjenja se svodi na nedostatak kapaciteta, ljudskih i materijalnih, prije svega za rad Agencije za prevenciju korupcije. Npr. prema dinamici Akcionog plana za provedbu Strategije, rok za uspostavljanje sistema upravljanja rizicima od korupcije - Planovi integriteta - u svim institucijama, je maj 2012. godine. Vrlo malo je urađeno i na implementaciji općeg Plana Vlade Federacije BiH, kao i na mjerama koje propisuje Strateški plan razvoja zdravstva.

U direktnim razgovorima/intervjuima sa predstavnicima ciljnih institucija - ministarstava i zavoda/fondova zdravstvenog osiguranja, dobijeni su objektivni podaci i nalazi o stanju antikoruptivnih mjera u zdravstvu, koji su prikazani u tabelama datim u nastavku.

Republika Srpska

Naziv institucije: Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske	
Obavezujući pravni okvir za borbu protiv korupcije	<ol style="list-style-type: none"> 1. Akcioni plan za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije (2009-2014) 2. Strategija razvoja primarne, sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite u Republici Srpskoj
Doneseni propisi u instituciji iz obavezujućeg pravnog okvira	Nije donesen niti jedan propis ili mјera iz obavezujućeg pravnog okvira za borbu protiv korupcije u Fondu
Provđene aktivnosti unutar institucije za prevenciju korupcije	<ul style="list-style-type: none"> - Usvojen Kodeks ponašanja - Usvojen Kodeks poslovne etike u javnim nabavkama - Usvojen interni akcioni plan za borbu protiv korupcije - Fond ima svoju internu reviziju
Stepen informisanja predstavnika institucije o borbi protiv korupcije u BiH	<ul style="list-style-type: none"> - Upoznati sa radom Agencije - Nisu upoznati sa dinamikom realizacije Akcionog plana - Nisu upoznati sa obvezama na izradi Plana integriteta Fonda
Rezultat sastanka sa predstavnicima institucije	Fond će nominirati osobu za rad u Radnoj grupi za aktivnosti na izradi prijedloga Plana integriteta.
Kontaktirane osobe iz Fonda: Zamjenik izvršnog direktora za pravne poslove i PR Fonda	

Tabela 1

Naziv institucije: Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske	
Obavezujući pravni okvir za borbu protiv korupcije	1.Akcioni plan za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije (2009-2014) 2.Strategija razvoja primarne, sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite u Republici Srpskoj
Doneseni propisi u instituciji iz obavezujućeg pravnog okvira	Nije donesen niti jedan propis ili mjera iz obavezujućeg pravnog okvira za borbu protiv korupcije u Ministarstvu
Provedene aktivnosti unutar institucije za prevenciju korupcije	<ul style="list-style-type: none"> - Vlada Republike Srpske završava rad na Strategiji za borbu protiv korupcije (nosilac aktivnosti je Ministarstvo pravde RS) - Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite radi na Akcionom planu za borbu protiv korupcije
Stepen informisanja predstavnika institucije o borbi protiv korupcije u BiH	<ul style="list-style-type: none"> - Upoznati sa radom Agencije - Nisu upoznati sa dinamikom realizacije Akcionog plana - Nisu upoznati sa obavezama na izradi Plana integriteta Ministarstva
Rezultat sastanka sa predstavnicima institucije	Ministarstvo će nominirati osobu za rad u Radnoj grupi za aktivnosti na izradi prijedloga Plana integriteta
Kontaktirane osobe iz Fonda: Pomoćnik ministra i predstavnik sektora zdravstva u ministarstvu	

Tabela 2

Federacija BiH

Naziv institucije: Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona	
Obavezujući pravni okvir za borbu protiv korupcije	<ol style="list-style-type: none">1. Akcioni plan za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije (2009-2014)2. Opći plan Vlade Federacije BiH za borbu protiv korupcije3. Strateški plan razvoja zdravstva u Federaciji BiH za period 2008-2018
Doneseni propisi u instituciji iz obavezujućeg pravnog okvira	Nije donesen niti jedan propis ili mjera iz obavezujućeg pravnog okvira za borbu protiv korupcije u Zavodu
Provđene aktivnosti unutar institucije za prevenciju korupcije	<ul style="list-style-type: none">- Usvojen kodeks ponašanja djelatnika- Donesen Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji rada- Omogućena mail komunikacija sa pacijentima i korisnicima usluga Zavoda
Stepen informisanja predstavnika institucije o borbi protiv korupcije u BiH	<ul style="list-style-type: none">- Upoznati sa radom Agencije- Upoznati sa donošenjem općeg Plana Vlade FBiH za borbu protiv korupcije- Nisu upoznati sa dinamikom realizacije Akcionog plana- Nisu upoznati sa obavezama na izradi Plana integriteta Zavoda
Rezultat sastanka sa predstavnicima institucije	Zavod će nominirati osobu za rad u Radnoj grupi za aktivnosti na izradi prijedloga Plana integriteta
Kontaktirane osobe iz Zavoda: direktor, pomoćnik direktora i osobe iz pravne službe	

Tabela 3

Naziv institucije: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Hercegovačko - neretvanskog kantona	
Obavezujući pravni okvir za borbu protiv korupcije	<ol style="list-style-type: none"> 1. Akcioni plan za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije (2009-2014) 2. Opći plan Vlade Federacije BiH za borbu protiv korupcije 3. Strateški plan razvoja zdravstva u Federaciji BiH za period 2008-2018
Doneseni propisi u instituciji iz obavezujućeg pravnog okvira	Nije donesen niti jedan propis ili mjera iz obavezujućeg pravnog okvira za borbu protiv korupcije u Zavodu
Provedene aktivnosti unutar institucije za prevenciju korupcije	<ul style="list-style-type: none"> - Usvojen kodeks ponašanja djelatnika - Donesen Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji rada - Omogućena mail komunikacija sa građanima kantona i primjedbe sa terena, prije svega primjedbe na rad kantonalne inspekcije
Stepen informisanja predstavnika institucije o borbi protiv korupcije u BiH	<ul style="list-style-type: none"> - Upoznati sa radom Agencije - Upoznati sa donošenjem općeg Plana Vlade FBiH za borbu protiv korupcije - Vlada HNK provodi aktivnosti donošenja općeg plana Kantona za borbu protiv korupcije. Finalizacija dokumenta se očekuje u maju mjesecu - Upoznati sa obavezama na izradi Plana integriteta Ministarstva
Rezultat sastanka sa predstavnicima institucije	Ministarstvo će nominirati osobu za rad u Radnoj grupi za aktivnosti na izradi prijedloga Plana integriteta
Kontaktirane osobe iz Ministarstva: sekretar i pomoćnici Ministarstva	

Tabela 4

Naziv institucije: Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo	
Obavezujući pravni okvir za borbu protiv korupcije	<ol style="list-style-type: none"> 1. Akcioni plan za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije (2009-2014) 2. Opći plan Vlade Federacije BiH za borbu protiv korupcije 3. Strateški plan razvoja zdravstva u Federaciji BiH za period 2008-2018
Doneseni propisi u instituciji iz obavezujućeg pravnog okvira	Nije donesen niti jedan propis ili mjera iz obavezujućeg pravnog okvira za borbu protiv korupcije u Zavodu
Provđene aktivnosti unutar institucije za prevenciju korupcije	<ul style="list-style-type: none"> - Usvojen Statut institucije - Donesen Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji rada - Usvojene procedure za javne nabavke
Stepen informisanja predstavnika institucije o borbi protiv korupcije u BiH	<ul style="list-style-type: none"> - Upoznati sa radom Agencije - Upoznati sa donošenjem općeg Plana Vlade FBiH za borbu protiv korupcije - Nisu upoznati sa dinamikom realizacije Akcionog plana - Nisu upoznati sa obavezama na izradi Plana integriteta Zavoda
Rezultat sastanka sa predstavnicima institucije	Zavod će nominirati osobu za rad u Radnoj grupi za aktivnosti na izradi prijedloga Plana integriteta
Kontaktirane osobe iz Zavoda: direktor i saradnici	

Tabela 5

Naziv institucije: Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo	
Obavezujući pravni okvir za borbu protiv korupcije	<ol style="list-style-type: none"> 1. Akcioni plan za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije (2009-2014) 2. Opći plan Vlade Federacije BiH za borbu protiv korupcije 3. Strateški plan razvoja zdravstva u Federaciji BiH za period 2008-2018
Doneseni propisi u instituciji iz obavezujućeg pravnog okvira	Nije donesen niti jedan propis ili mjera iz obavezujućeg pravnog okvira za borbu protiv korupcije u Zavodu
Provđene aktivnosti unutar institucije za prevenciju korupcije	<ul style="list-style-type: none"> - Usvojena interna Strategija za borbu protiv korupcije - U fazi usvajanja Akcioni plan za provedbu interne Strategije - Ministarstvo naložilo bolnicama i domovima zdravlja da usvoje svoje akcione planove - Audit interni i eksterni - Predstavke
Stepen informisanja predstavnika institucije o borbi protiv korupcije u BiH	<ul style="list-style-type: none"> - Upoznati sa radom Agencije - Upoznati sa donošenjem općeg Plana Vlade FBiH za borbu protiv korupcije - Nisu upoznati sa dinamikom realizacije Akcionog plana - Nisu upoznati sa obavezama na izradi Plana integriteta Zavoda
Rezultat sastanka sa predstavnicima institucije	Zavod će nominirati osobu za rad u Radnoj grupi za aktivnosti na izradi prijedloga Plana integriteta
Kontaktirane osobe iz Zavoda: sekretar ministarstva, stručni saradnici zaduženi za antikoruptivne mjere	

Tabela 6

Naziv institucije: Federalni zavod zdravstvenog osiguranja	
Obavezujući pravni okvir za borbu protiv korupcije	<ol style="list-style-type: none"> 1. Akcioni plan za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije (2009-2014) 2. Opći plan Vlade Federacije BiH za borbu protiv korupcije 3. Strateški plan razvoja zdravstva u Federaciji BiH za period 2008-2018
Doneseni propisi u instituciji iz obavezujućeg pravnog okvira	Nije donesen niti jedan propis ili mjera iz obavezujućeg pravnog okvira za borbu protiv korupcije u Zavodu
Provđene aktivnosti unutar institucije za prevenciju korupcije	<ul style="list-style-type: none"> - Usvojen interni Pravilnik o borbi protiv korupcije - Interni revizor
Stepen informisanja predstavnika institucije o borbi protiv korupcije u BiH	<ul style="list-style-type: none"> - Upoznati sa radom Agencije - Upoznati sa donošenjem općeg Plana Vlade FBiH za borbu protiv korupcije - Nisu upoznati sa dinamikom realizacije Akcionog plana - Nisu upoznati sa obavezama na izradi Plana integriteta Zavoda
Rezultat sastanka sa predstavnicima institucije	Zavod će nominirati osobu za rad u Radnoj grupi za aktivnosti na izradi prijedloga Plana integriteta
Kontaktirane osobe iz Zavoda: pomoćnik direktora	

Tabela 7

Naziv institucije: **Federalno Ministarstvo zdravstva**

Obavezujući pravni okvir za borbu protiv korupcije

1. Akcioni plan za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije (2009-2014)
2. Opći plan Vlade Federacije BiH za borbu protiv korupcije
3. Strateški plan razvoja zdravstva u Federaciji BiH

zae28(e)]TJETP 98.01 604.39

Naziv institucije: Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog Kantona	
Obavezujući pravni okvir za borbu protiv korupcije	1.Akcioni plan za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije (2009-2014) 2.Opći plan Vlade Federacije BiH za borbu protiv korupcije 3.Strateški plan razvoja zdravstva u Federaciji BiH za period 2008-2018
Doneseni propisi u instituciji iz obavezujućeg pravnog okvira	Nije donesen niti jedan propis ili mjera iz obavezujućeg pravnog okvira za borbu protiv korupcije u Zavodu
Provđene aktivnosti unutar institucije za prevenciju korupcije	- Pravilnik o borbi protiv korupcije i Akcioni plan za borbu protiv korupcije su u fazi razmatranja i usvajanja
Stepen informisanja predstavnika institucije o borbi protiv korupcije u BiH	<ul style="list-style-type: none"> - Upoznati sa Strategijom i Akcionim planom za borbu protiv korupcije BiH - Upoznati sa radom Agencije - Upoznati sa obavezama koje institucija ima na osnovu Akcionog plana
Rezultat sastanka sa predstavnicima institucije	Zavod će imenovati osobu za rad u Radnoj grupi za aktivnosti na izradi prijedloga antikoruptivnih mjera
Kontaktirane osobe iz Zavoda: direktor i saradnici	

Tabela 9

Naziv institucije: Ministarstvo zdravstva Tuzlanskog Kantona	
Obavezujući pravni okvir za borbu protiv korupcije	1.Akcioni plan za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije (2009-2014) 2.Opći plan Vlade Federacije BiH za borbu protiv korupcije 3.Strateški plan razvoja zdravstva u Federaciji BiH za period 2008-2018.
Doneseni propisi u instituciji iz obavezujućeg pravnog okvira.	nema podatka
Provđene aktivnosti unutar institucije za prevenciju korupcije.	nema podatka
Stepen informisanja predstavnika institucije o borbi protiv korupcije u BiH.	nema podatka
Rezultat sastanka sa predstavnicima institucije.	nema podatka
Kontaktirane osobe iz Zavoda: direktor i saradnici	

Tabela 10

Oznaka uspješnosti realizacije pojedine mjere	Stepen realizacije
	Nikako
	Djelimično
	U potpunosti

OPŠTI PLAN VLADE FBIH ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE - MJERE ZA PREVENCIJU KORUPCIJE

Specifična mjera	Rok izvedbe	Zadužena institucija	Oznaka uspješnosti realizacije
U skladu sa ciljevima i mjerama u ovom i državnom Akcijskom planu za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije (2009. – 2014.) pripremiti plan djelovanja protiv korupcije.	6 mjeseci po usvajanju Općeg plana za borbu protiv korupcije Federacije Bosne i Hercegovine	Federalni zavod zdravstvenog osiguranja Federalno ministarstvo zdravstva Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Hercegovačko-neretvanskog kantona/županije Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona/županije Ministarstvo zdravstva Tuzlanskog kantona Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona	
Specifična mjera	Rok izvedbe	Zadužena institucija	Oznaka uspješnosti realizacije
Analizirati provedbu Zakona o slobodi pristupa informacijama, te na osnovu analize, a pogotovo identifikacije slabih tačaka, ustanoviti smjernice za primjenu ovog zakona i izvršiti neophodnu obuku osoblja.	Decembar 2012	Federalni zavod zdravstvenog osiguranja Federalno ministarstvo zdravstva Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Hercegovačko-neretvanskog kantona/županije Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona/županije Ministarstvo zdravstva Tuzlanskog kantona Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona	
Specifična mjera	Rok izvedbe	Zadužena institucija	Oznaka uspješnosti realizacije
Razviti kapacitete u svrhu izvršavanja planova u borbi protiv korupcije.	9 mjeseci po usvajanju Općeg plana borbe protiv korupcije Vlade FBIH	Federalni zavod zdravstvenog osiguranja Federalno ministarstvo zdravstva Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Hercegovačko-neretvanskog kantona/županije	

		Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona/županije Ministarstvo zdravstva Tuzlanskog kantona Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona	
Specifična mjera	Rok izvedbe	Zadužena institucija	Oznaka uspješnosti realizacije
Uspostaviti posebne mehanizme komuniciranja sa građanima u cilju anonimne ocjene kvalitete usluga koji uključuju, ali se ne ograničavaju na otvorene komunikacijske kanale u cilju davanja poticaja klijentima ili državnim službenicima i namještenicima da izvjesti o korupciji.	Januar 2013	Federalni zavod zdravstvenog osiguranja Federalno ministarstvo zdravstva Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Hercegovačko-neretvanskog kantona/županije Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona/županije Ministarstvo zdravstva Tuzlanskog kantona Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona	
Specifična mjera	Rok izvedbe	Zadužena institucija	Oznaka uspješnosti realizacije
Izraditi edukativne/promotivne materijale o uzrocima, oblicima i posljedicama korupcije.	Kontinuirano	Federalni zavod zdravstvenog osiguranja Federalno ministarstvo zdravstva Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Hercegovačko-neretvanskog kantona/županije Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona/županije Ministarstvo zdravstva Tuzlanskog kantona Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona	

Sumarni kvantificirani pregled uspješnosti realizacije strateških mjera

Struktura planiranih i realiziranih mjera	
Ukupan broj planiranih mjera	5x8 =40 mjera
Ukupan broj realiziranih mjera	0
Ukupan broj djelimično realiziranih mjera	24
Ukupan broj nerealiziranih mjera	16

4. Zaključci i preporuke

Generalna ocjena analize stanja antikoruptivnih mjera u BiH je da su se ciljne institucije zdravstva u BiH formalno bavile borbom protiv korupcije, ali da većina posmatranih institucija nije detaljno upoznata sa obavezujućim mjerama i dinamikom realizacije mjera u Akcionom planu za provedbu državne Strategije. Većina posmatranih institucija je površno upoznata sa radom državne Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (APIK). Komunikacija sa APIK-om bila je vrlo slaba, što je rezultiralo skromnim dosadašnjim rezultatima u borbi protiv korupcije. Neophodan je hitni prelazak iz faze deklarativnog zalaganja i podrške za borbu protiv korupcije u fazu stvarnog donošenja i provođenja antikorupcijskih mjera definisanih Akcionim planom za provedbu Strategije. Sve posmatrane institucije javnog zdravstva kasne u donošenju sopstvenih politika u skladu sa Akcionim planom za provođenje Strategije. Takođe, institucije su već trebale formirati timove, koji bi bili nosioci budućih aktivnosti, sastavljene od ljudi od kredibiliteta, spremnih da se bave prevencijom i sankcionisanjem korupcije unutar sopstvenih redova.

Niti jedna od posmatranih institucija nije donijela i sprovedla vlastiti Plan integriteta, u skladu sa Akcionim planom za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije (2009-2014), Specifična mjera 2 – Prevencija korupcije, tačka 2.14, za šta je rok bio maj 2012. Od posmatranih institucija, Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske najviše je odmakao u stvaranju sistemskih prepostavki za borbu protiv korupcije, usvojivši interni akcioni plan za borbu protiv korupcije, sa internom revizijom i transparentnim odnosom sa korisnicima zdravstvenih usluga. Brošure sa osnovnim pravima i obavezama osiguranika, kao i elementima borbe protiv korupcije su redovno distribuirane korisnicima i svaka prijava se evidentira i istražuje. Slične aktivnosti su proveli i u Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo. To su dvije među posmatranim institucijama koje su njaviše odmakle u procesu donošenja internih propisa i antikoruptivnih mjera. Ostale institucije su u početnoj fazi tj. započinju aktivnosti koje su trebale započeti još tokom 2011. godine. Od preventivnih mjera borbe protiv korupcije većina institucija je donijela kodeks ponašanja i provedbene propise o unutrašnjoj organizaciji, te omogućila elektronsku komunikaciju sa korisnicima zdravstvenih prava ili obezbjedila alate za žalbe građana, ali prikupljeno nije sistemski obrađeno niti dostupno građanima na uvid i ocjenu. Sve institucije omogućuju provedbu Zakona o slobodi pristupa informacijama, ali obrađeni zahtjevi i odgovori nisu dostupni javnosti putem web stranica. U većini institucija mišljenja su da javne nabavke lijekova i opreme predstavljaju najkritičniju tačku za nastanak korupcije u domenu nadležnosti i poslova ovih institucija.

Generalna ocjena provedbe obavezujućeg pravnog okvira za borbu protiv korupcije, od strane institucija zdravstva u BiH, je nezadovoljavajuća. Ista ocjena vrijedi i za provedbu i usaglašavanje internih propisa zdravstvenih institucija Federacije BiH sa Općim planom Vlade Federacije BiH za borbu protiv korupcije, što pokazuje podatak da od 40 planiranih mjera djelimično realizovano 24, a niti jedna mjera u potpunosti nije realizovana. Rad Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije inteziviran je početkom 2013. godine, što zajedno sa povećanjem aktivnosti nevladinog sektora u ovoj

oblasti, može rezultovati donošenjem različitih antikoruptivnih mjera već tokom 2013. godine.

Na temelju navedenih zaključaka CCI daje sljedeće preporuke:

1. Povećati obim i intenzitet saradnje između APIK-a i zdravstvenih institucija,
2. Sve institucije moraju ubrzati postojeće aktivnosti na donošenju vlastitih antikoruptivnih mjera, odnosno planova integriteta
3. Ministri zdravstva i direktori zavoda/fondova trebaju zadužiti osobe i formirati timove za sprovodenje aktivnosti na borbi protiv korupcije u svojim institucijama,
4. Federalna i kantonalne vlade trebaju biti nosioci aktivnosti i koordinirati provođenje sopstvenog Plana za borbu protiv korupcije,
5. Sve institucije trebaju uspostaviti mehanizme kontrole svog rada, od strane građana (uvodenjem online komunikacije, poštanskih pretinaca, informativnih letaka, itd.),
6. Podaci o žalbama i provođenju zakona o slobodi pristupa informacijama trebaju biti dostupni korisnicima, odnosno javnosti,
7. Sve institucije transparentnijim radom trebaju dati veći doprinos umanjenju percepcije korupcije u zdravstvu.

5. Aneks – Istraživanje javnog mnijenja o percepciji korupcije u javnom zdravstvu

ISTRAŽIVANJE JAVNOG MNJENJA

PERCEPCIJA KORUPCIJE U JAVNOM ZDRAVSTVU

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Maj/juni 2013.g.

a) Osnovni podaci o kvantitativnom dijelu istraživanja – struktura uzorka

Ukupan broj ispitanika: 1100

Vrijeme ispitanja: sredina maja 2013.

Mjesto ispitanja:

0 %

		Mjesto ispitanja										Total	
		BL	BN	DO	MO	PD	SA	Sokolac	Trebinje	TZ	Višegrad		
RS	Br. ispitanika	175	76	69	0	72	4	16	14	0	26	44	496
	Procenti	35.3%	15.3%	13.9%	0.0%	14.5%	0.8%	3.2%	2.8%	0.0%	5.2%	8.9%	100.0%
KS	Br. ispitanika	0	0	0	0	0	206	0	0	0	0	0	206
	Procenti	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	100.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	100.0%
TK	Br. ispitanika	0	0	0	0	0	0	0	0	207	0	0	207
	Procenti	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	100.0%	0.0%	0.0%	100.0%
HNK	Br. ispitanika	0	0	0	191	0	0	0	0	0	0	0	191
	Procenti	0.0%	0.0%	0.0%	100.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	100.0%
Total	Br. ispitanika	175	76	57	191	72	210	16	14	207	26	44	1100
	Procenti	15.9%											

Urbano/ruralno mjesto stanovanja

		Navedite gdje živite		Total
		Selo	Grad	
RS	Br. ispitanika	283	213	496
	Procenti	57.1%	42.9%	100.0%
KS	Br. ispitanika	33	173	206
	Procenti	16.0%	84.0%	100.0%
TK	Br. ispitanika	76	131	207
	Procenti	36.7%	63.3%	100.0%
HNK	Br. ispitanika	58	133	191
	Procenti	30.4%	69.6%	100.0%
Total	Br. ispitanika	450	650	1100
	Procenti	40.9%	59.1%	100.0%

Godine ispitanika

		Koliko imate godina							Total
		18 -25	26-35	36-45	46-55	56-65	66 i više	Odbija	
RS	Br. ispitanika	37	64	97	117	110	64	7	496
	Procenti	7.5%	12.9%	19.6%	23.6%	22.2%	12.9%	1.4%	100.0%
KS	Br. ispitanika	36	25	49	51	35	10	0	206
	Procenti	17.5%	12.1%	23.8%	24.8%	17.0%	4.9%	0.0%	100.0%
TK	Br. ispitanika	26	21	43	64	35	18	0	207
	Procenti	12.6%	10.1%	20.8%	30.9%	16.9%	8.7%	0.0%	100.0%
HNK	Br. ispitanika	18	45	37	40	34	16	1	191
	Procenti	9.4%	23.6%	19.4%	20.9%	17.8%	8.4%	0.5%	100.0%
Total	Br. ispitanika	117	155	226	272	214	108	8	1100
	Procenti	10.6%	14.1%	20.5%	24.7%	19.5%	9.8%	0.7%	100.0%

b) Glavni nalazi istraživanja javnog mnijenja

Prema rezultatima ankete mali broj građana smatra da se nivo korupcije u zdravstvu u BiH smanjio u prethodnih godinu dana, većina je mišljenja da je nivo ostao isti ili se povećao. Skoro polovina građana Tuzlanskog kantona smatra da se nivo korupcije u zdravstvu u posljednjih godinu dana veoma povećao. U Republici Srpskoj, Kantonu Sarajevo i Tuzlanskom kantonu oko 50% anketiranih građana je čulo za Agenciju za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije u BiH, dok u Hercegovačko-neretvanskom kantonu preko 90% anketiranih građana nije čulo za tu agenciju. Gledajući zbirne rezultate, polovina građana nije čula da postoji institucija za prevenciju i borbu protiv korupcije - Agencija.

Dvije tećine anketiranih građana su mišljenja da su policija, zdravstvo i obrazovanje, društvene oblasti u kojima ima najviše korupcije. U Republici Srpskoj, Kantonu Sarajevo i Tuzlanskom kantonu više od 20% građana su mišljenja da je korupcija u zdravstvu najprisutnija, dok u Hercegovačko-neretvanskom kantonu za prisutnost korupcije u zdravstvu izjasnilo se skoro 50% građana i ta oblast u ovom kantonu je ubjedljivo najkorumpiranija, po mišljenju građana. Sumarni prikaz percepcije anketiranih građana o stepenu postojanja korupcije, u različitim oblastima nam govori, da više od $\frac{1}{4}$ anketiranih građana smatra da je oblast zdravstva ta koja je najviše pogodena korupcijom. Na drugom mjestu je policija koja je po procentu jako blizu oblasti zdravstva, a na trećem oblast obrazovanja.

Otpriklike 1/3 ukupno anketiranih građana su odgovorili da je neko njima blizak u posljednjih godinu dana dao mito u sektoru zdravstva, osim u Hercegovačko-neretvanskom kantonu, gdje je to odgovorilo više od 2/3 anketiranih građana. Skoro $\frac{1}{4}$ građana nije htjela da odgovori na ovo pitanje, što šalje određenu poruku.

Rezultati istraživanja pokazuju da je više od 50% građana, koji su davali mito (ili neko njihov blizak) u oblasti zdravstva, najčešće to radili samoinicijativno prije ili posle učinjene usluge, dok je nešto više od 20% to učinilo jer im je to na neki indirektan način traženo.

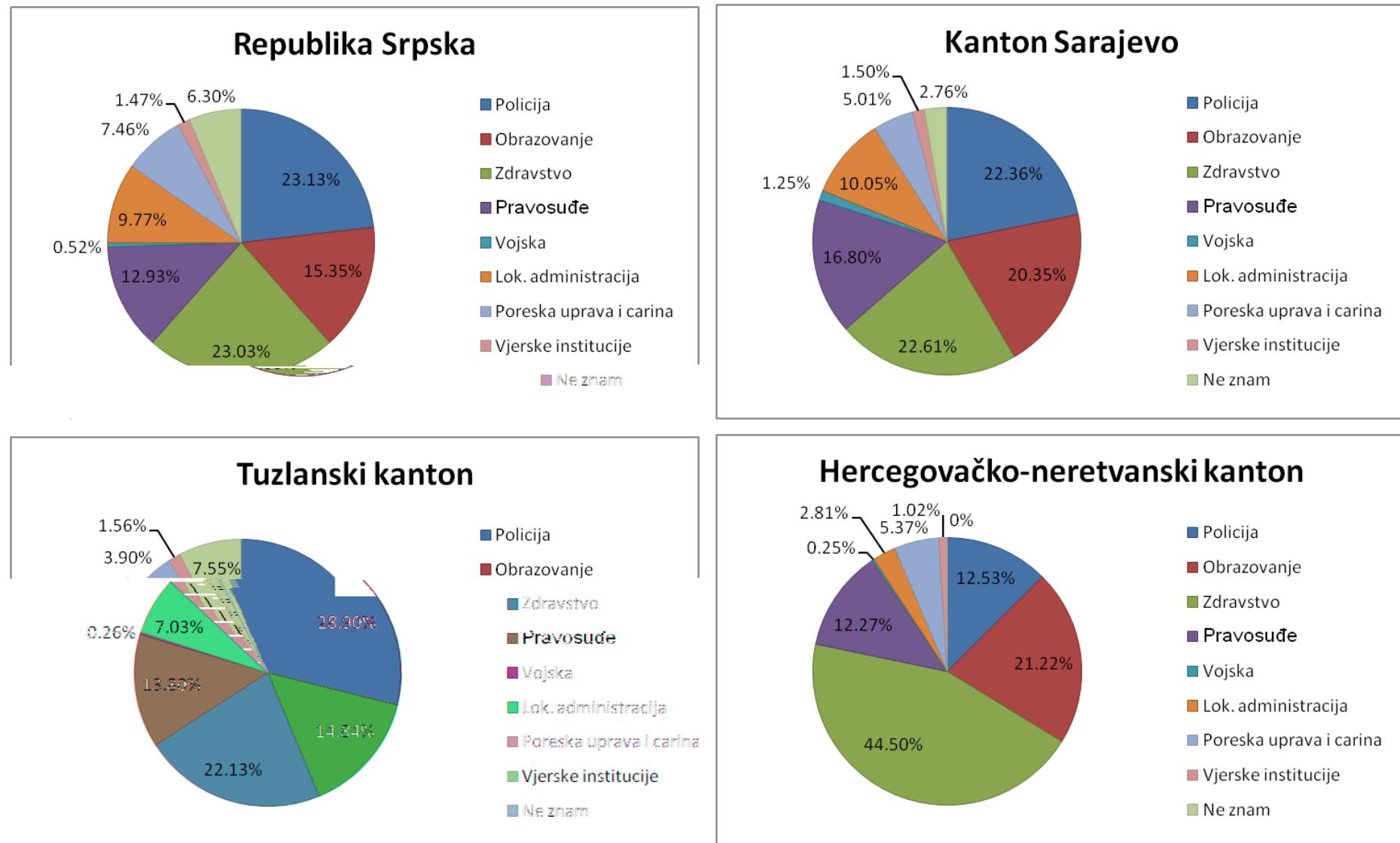
Na pitanje: „Da li ste Vi ili neko od Vaših ukućana u posljednjih 6 mjeseci dali mito u sektoru zdravstva u bilo kom obliku?“, 1/3 ispitanika je potvrdila da je dala, osim u Hercegovačko-neretvanskom kantonu, gdje je potvrđan odgovor dalo više od 50% ispitanika. Gledajući zbirne podatke, skoro 60% ispitanika je odgovorilo da, u posljednjih 6 mjeseci, niko od njihovih ukućana nije dao mito u bilo kom obliku.

Na pitanje: Ko bi trebalo da predvodi borbu protiv korupcije u zdravstvu?, rezultati pokazuju da u Republici Srpskoj, Kantonu Sarajevo i Tuzlanskom kantonu $\frac{1}{4}$ građana smatra da to trebaju biti građani i udruženja, a isto toliko ispitanika smatra da to treba biti policija i tužilaštvo. U Hercegovačko-neretvanskom kantonu vise od 40% ispitanika smatra da to trebaju uraditi institucije zdravstva - Ministarstva, dok 30% građana misli da je to zadatak policije i tužilaštva.

Oko polovina ukupno anketiranih građana smatra da najvažnije mjere, koje treba preuzeti u borbi protiv korupcije, su: uvođenje strožih sankcija zaposlenim u zdravstvu za koruptivno ponašanje, kao i uvođenje kontrolnih i mjera nadzora u svim zdravstvenim institucijama.

c) Rezultati istraživanja po pojedinim pitanjima i ciljnim područjima

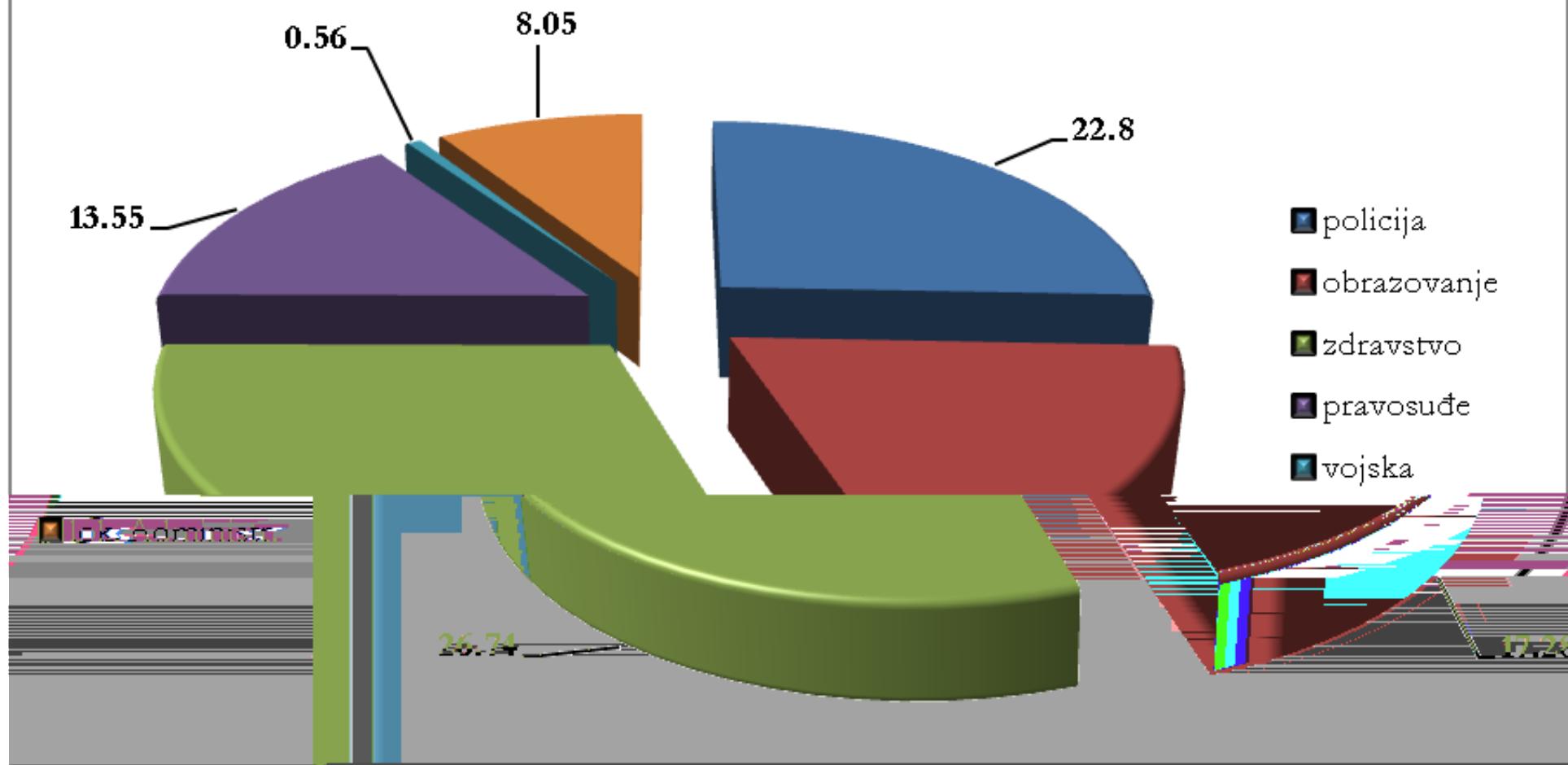
1. U kojima od ponuđenih oblasti mislite da je korupcija najprisutnija?

Po pitanju „U kojoj od ponuđenih oblasti mislite da je korupcija najprisutnija?“, u četiri anketirane jedinice (RS, KS, TK, HNK), anketirani gradani su smatrali da su policija, zdravstvo i obrazovanje, oblasti u kojima ima najviše korupcije. Dvije trećine ukupnih glasova otišlo je na ove tri oblasti, a u HNK primjetno je da je oblast zdravstva sama skoro dobila 50% od ukupnog broja glasova.

Sumarni prikaz rezultata po pitanju 1 – svi anketirani građani

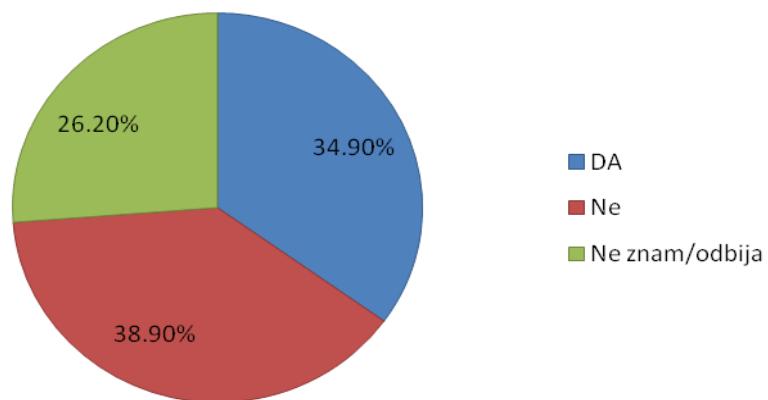
U kojima od ponudjenih oblasti društvenog života mislite da je korupcija naprisutnija

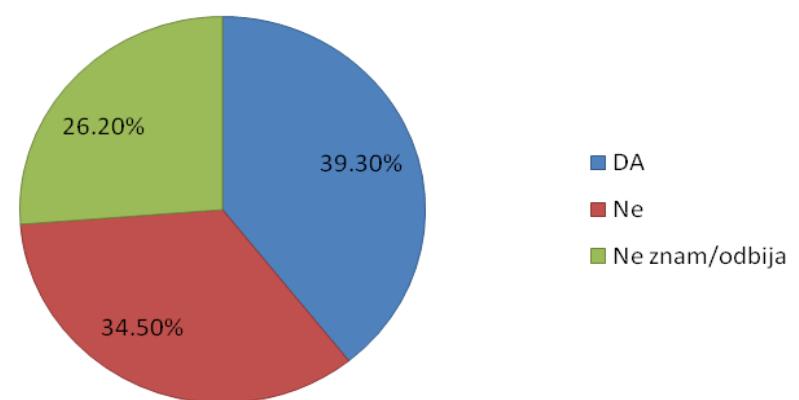
Više od $\frac{1}{4}$ anketiranih građana smatra da je oblast zdravstva ta koja je najviše pogodjena korupcijom. Na drugom mjestu je policija koja je po procentu jako blizu oblasti zdravstva, a na trećem oblast obrazovanja

2. Ukoliko Vam je poznato, da li je neko Vama blizak (rodak ili blizak prijatelj) u posljednjih godinu dana dao mito u sektoru zdravstva u bilo kom obliku (poklon ili novac)?

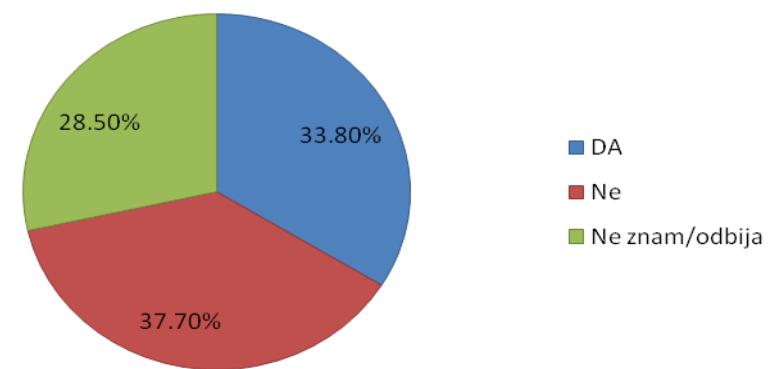
Republika Srpska

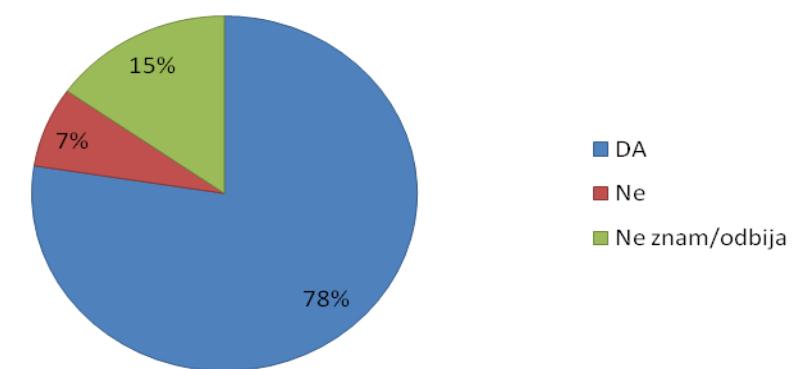
Kanton Sarajevo

Tuzlanski kanton

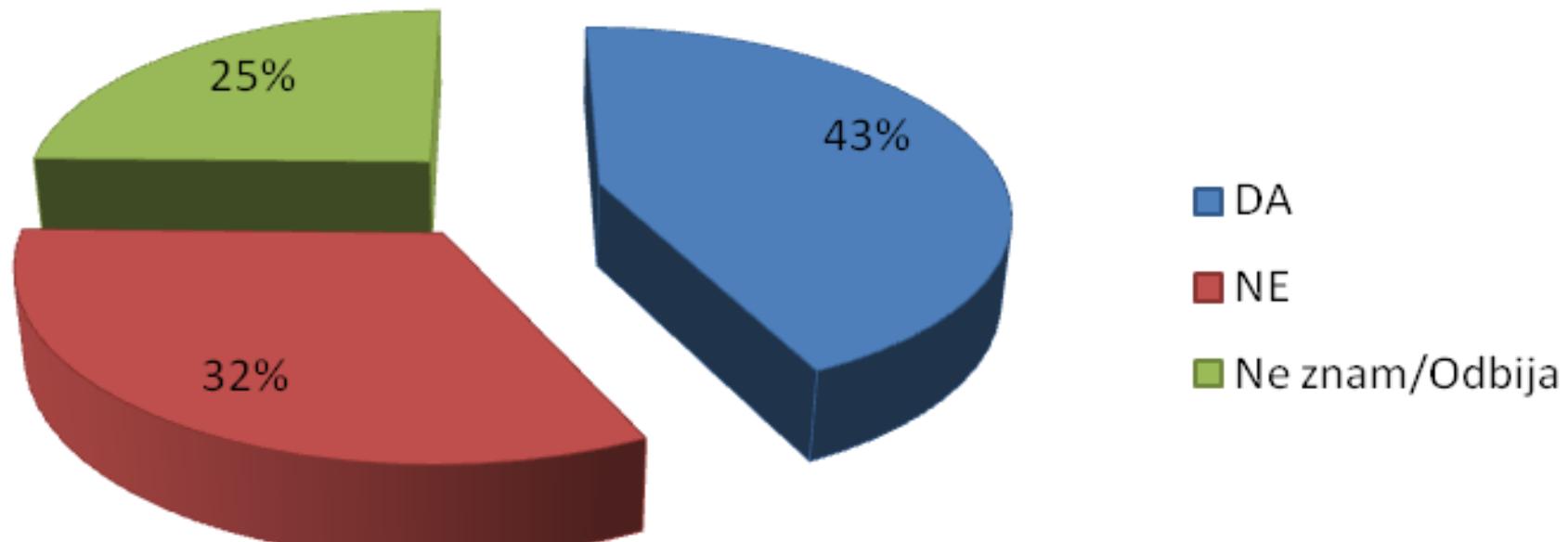
Hercegovačko-neretvanski kanton

Otprikljike 1/3 ukupno anketiranih građana su odgovorili da je neko njima blizak u posljednjih godinu dana dao mito u sektoru zdravstva, osim u Hercegovačko-neretvanskom kantonu, gdje je to odgovorilo više od 2/3 anketiranih građana.

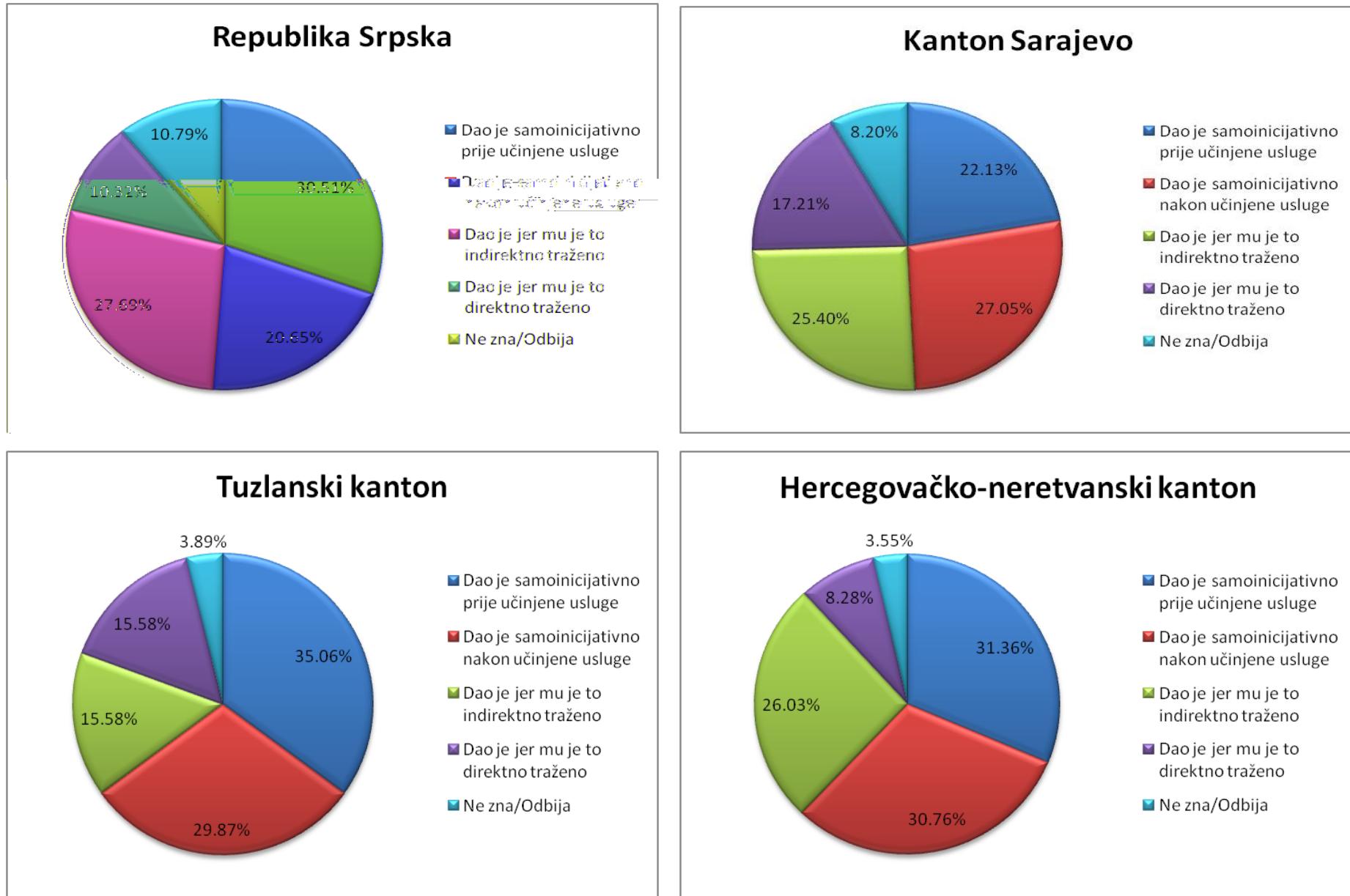
Sumarni prikaz rezultata po pitanju 2. – svi anketirani građani

Ukoliko Vam je poznato, da li je neko Vama blizak (rođak ili blizak prijatelj) u posljednjih godinu dana dao mito u sektoru zdravstva u bilo kom obliku (poklon ili novac)?

Posmatrajući ukupan uzorak, blizu polovine anketiranih građana je izjavila da je neko njima blizak u prethodnih godinu dana dao mito u sektoru zdravstva, u bilo kom obliku (poklon ili novac), što je dramatičan podatak, posebno imajući u vidu da čak $\frac{1}{4}$ građana nije htjela ni da odgovori na ovo pitanje, što takođe šalje određenu poruku.

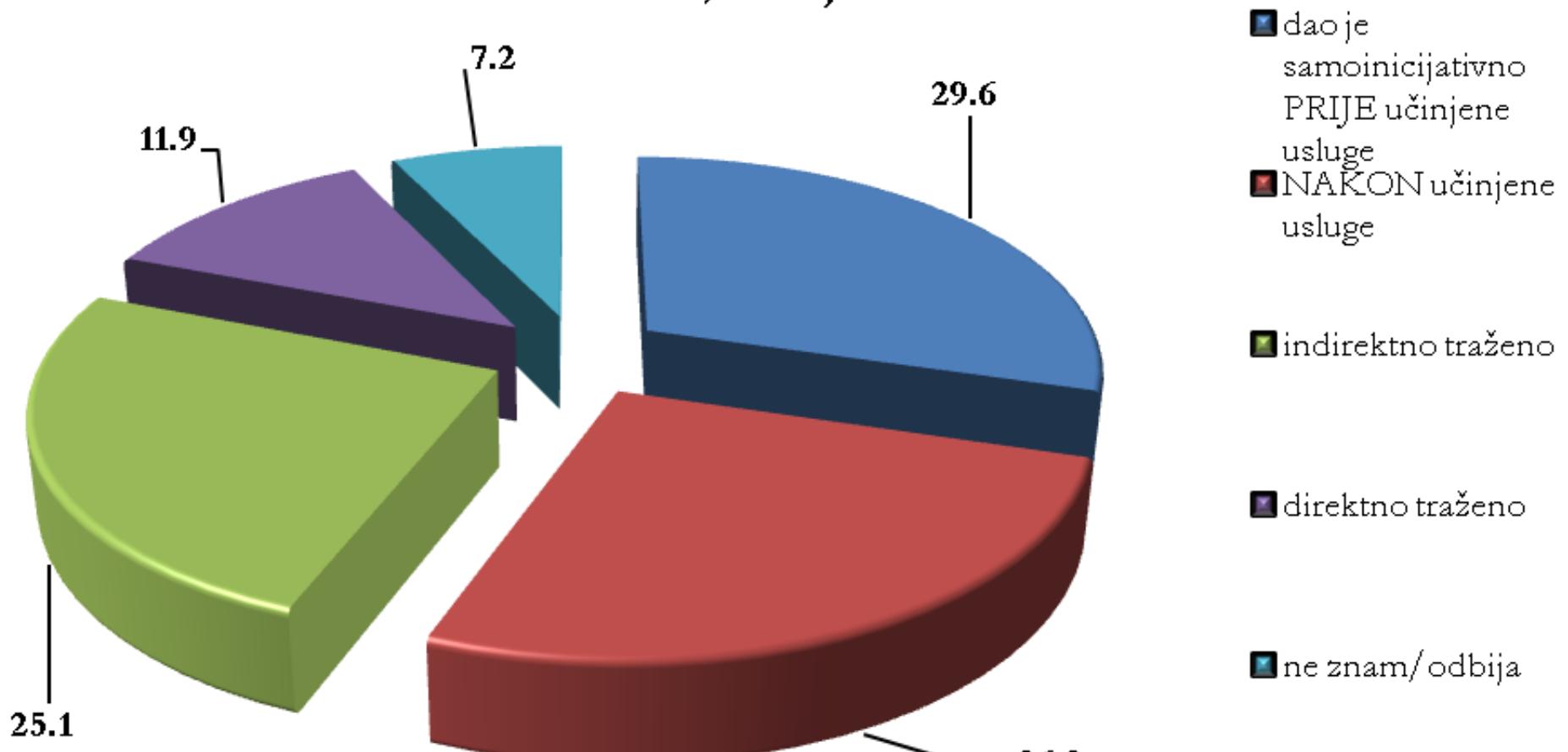
3. Ako je odgovor DA:

Ovi grafikoni pokazuju da su oni građani koji su davali mito (ili neko njihov blizak) u oblasti zdravstva, najčešće to radili (preko 50% slučajeva) samoinicijativno prije ili posle učinjene usluge. Takođe i znatan broj njih (preko 20%) to su činili jer im je to na neki indirekstan način traženo.

Sumarni prikaz rezultata – svi anketirani građani

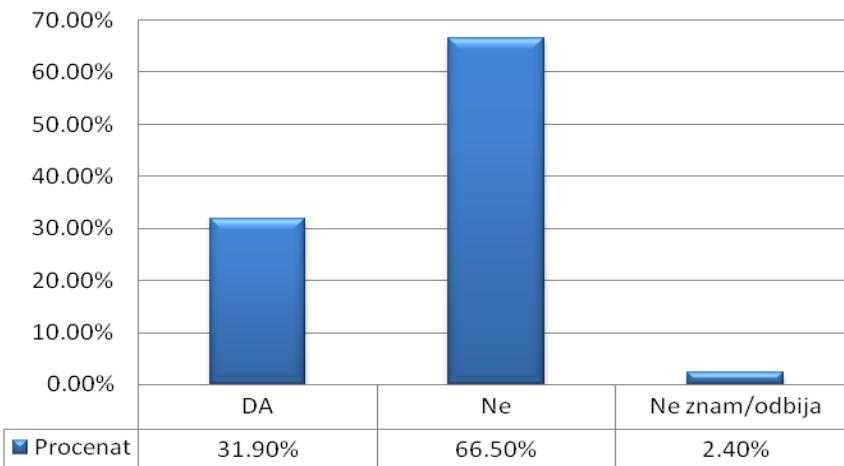
Ako je neko, Vam blizak, dao mito bilo kome u sektoru zdravstva, kada je to učinio?

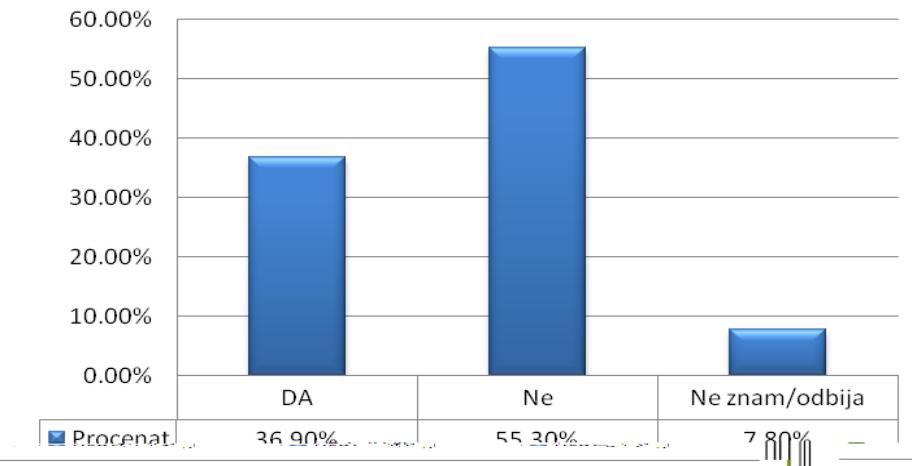
1/3 anketiranih građana je odgovorilo da je neko njima blizak u prethodnoj godini samoinicijativno dao mito prije učinjene usluge. Ovo pokazuje lošu već uobičajenu praksu u našoj zemlji, da je normalno da se doktoru, policajcu ili nekom drugom javnom službeniku daje dodatni „stimulans“ za pružanje bilo kakve usluge, za šta su oni, naravno, već plaćeni. Takođe, veliki procenat građana je izjavilo da je neko njima blizak dao mito nakon pružene usluge, oko ¼ da im je to indirektno traženo, a oko 12 % direktno.

4. Da li ste Vi ili neko od Vaših ukućana u posljednjih 6 mjeseci dali mito u sektoru zdravstva u bilo kom obliku (poklon ili novac)?

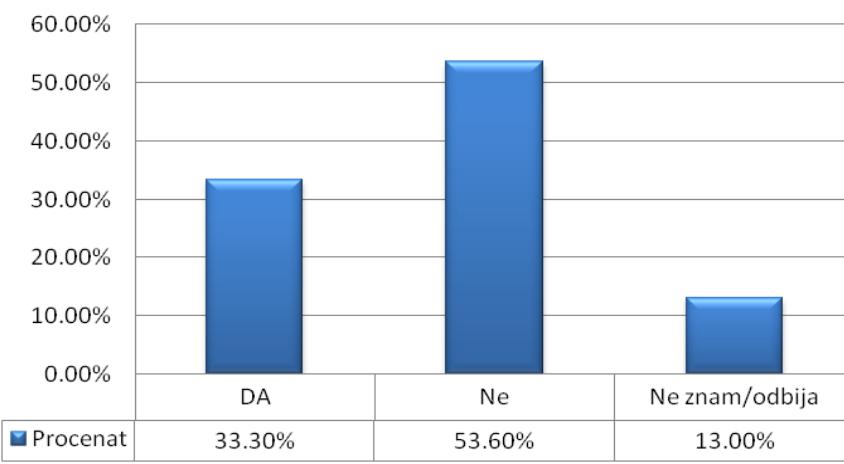
Republika Srpska

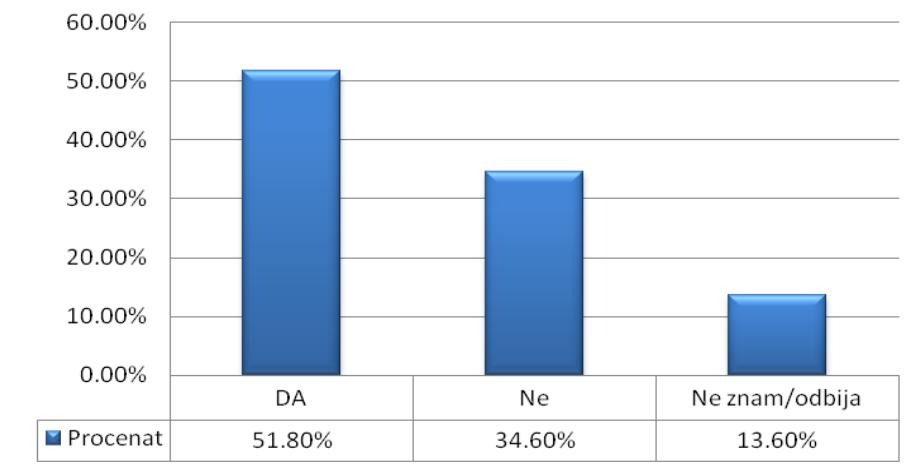
Kanton Sarajevo

Tuzlanski kanton

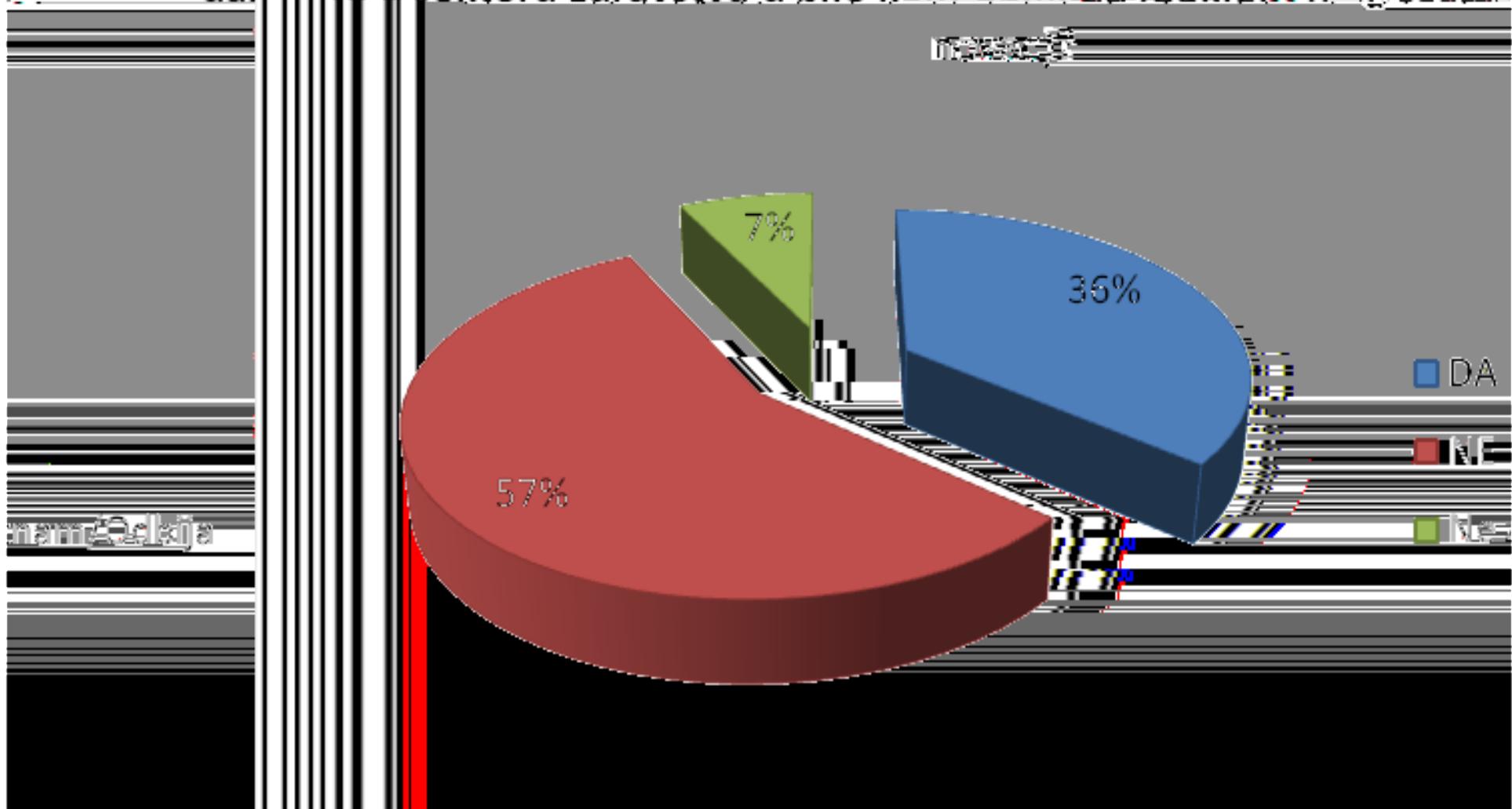
Hercegovačko-neretvanski kanton

Osim u HNK gdje je više od polovine ispitanih građana izjavilo da je u posljednjih 6 mjeseci dalo mito u sektoru zdravstva, u ostalim jedinicama (RS, KS i TK) 1/3 građana je izjavilo da je to učinilo.

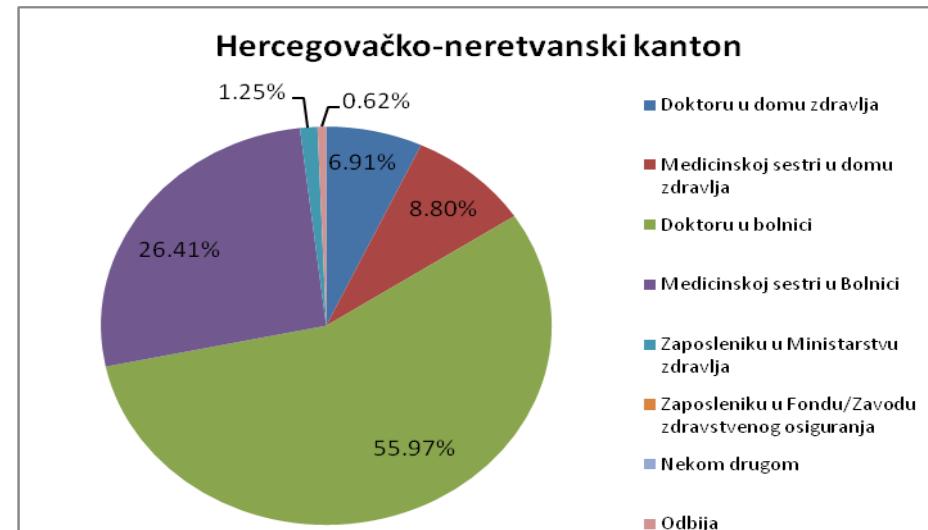
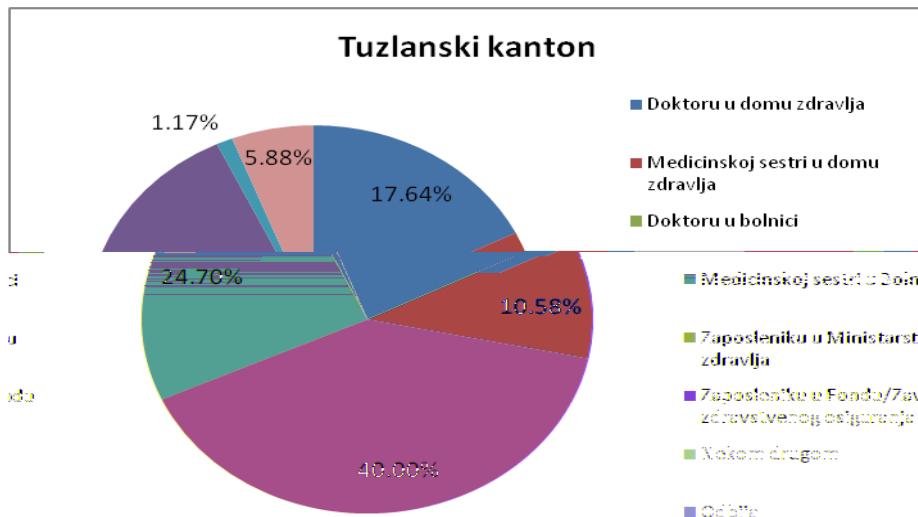
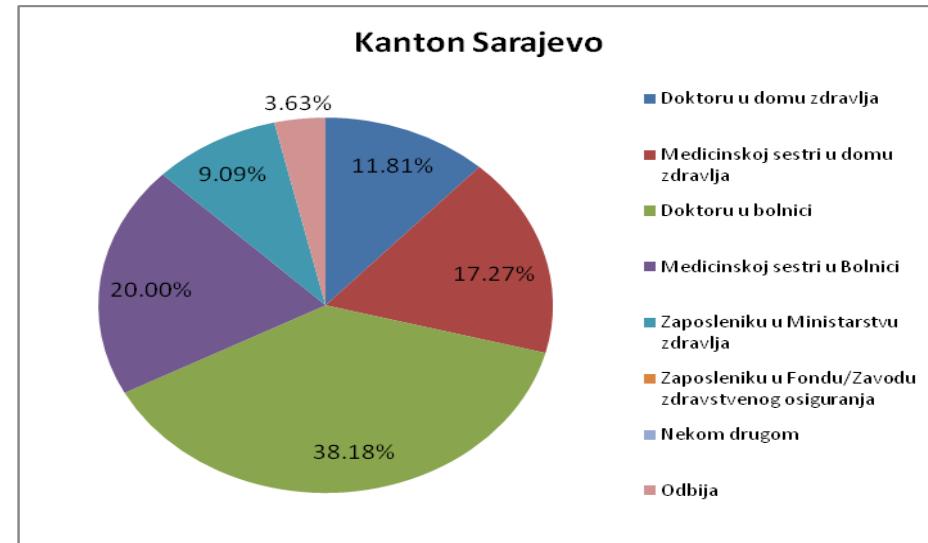
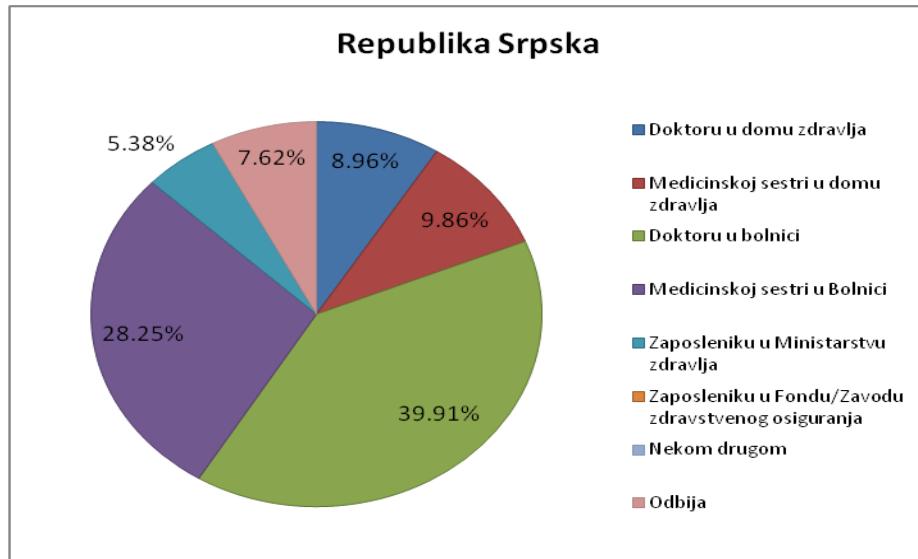
Sumarni prikaz rezultata po pitanju 4. – svi anketirani građani

**Da li ste Vi ili neko od Vaših ukućana u posljednjih 6 mjeseci
dala mito u sektoru zdravstva u bilo kom obliku (poklon ili novac)?**

Više od 1/3 ukupno anketiranih građana je izjavila da je u posljednjih 6 mjeseci dala mito u sektoru zdravstva u bilo kom obliku (poklon ili novac) a oko 2/3 njih je izjavilo da to nije učinilo. Manji procenat građana nije dalo odgovor na ovo pitanje.

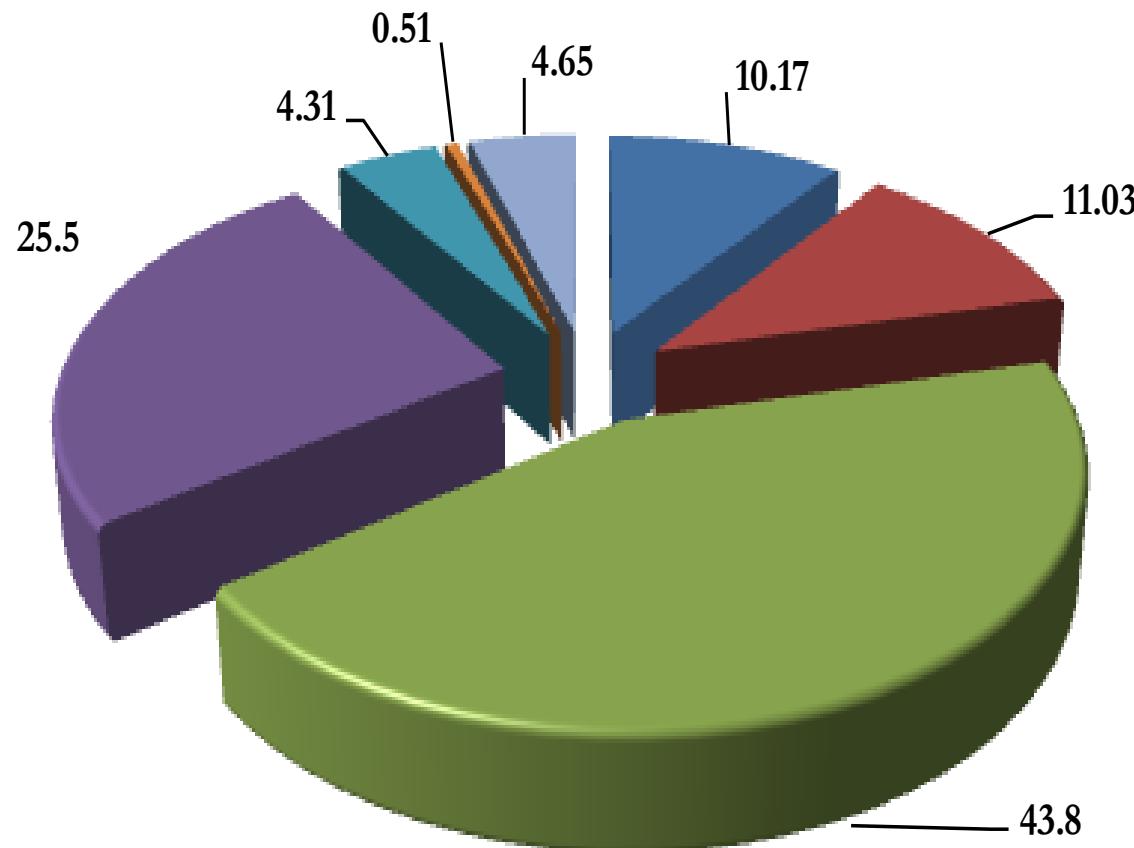
5. Ako je odgovor DA: Kome?

U prosjeku oko 40% građana koji su izjavili da su dali mito u sektoru zdravstva, to su učinili prema doktorima u bolnicama. Takođe, oko 20% njih to je učinilo i prema medicinskim sestrama u bolnicama.

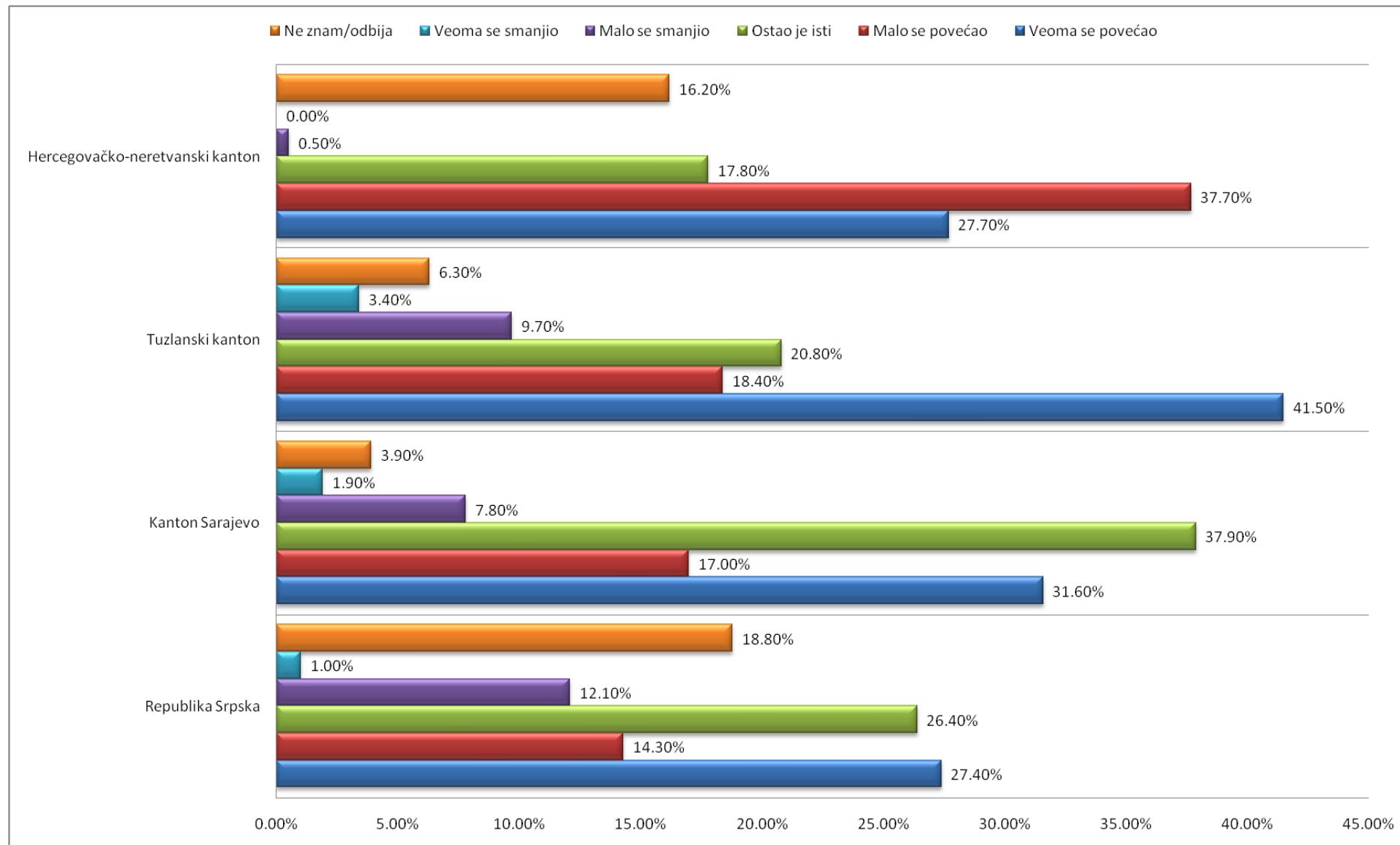
Sumarni prikaz rezultata po pitanju 5. – svi anketirani građani

Ako ste Vi ili neko od Vaših ukućana dali mito u sektoru

Dvije trećine ukupno anketiranih građana, je izjavilo da su oni ili neko od njihovih ukućana, u poslednjih 6 mjeseci, dali mito doktorima i medicinskim sestrama u bolnici. Zaključak je da je percepcija građana takva da smatraju da je korupcija najprisutnija u okviru ustanova sekundarne zdravstvene zaštite – tj. u bolnicama.

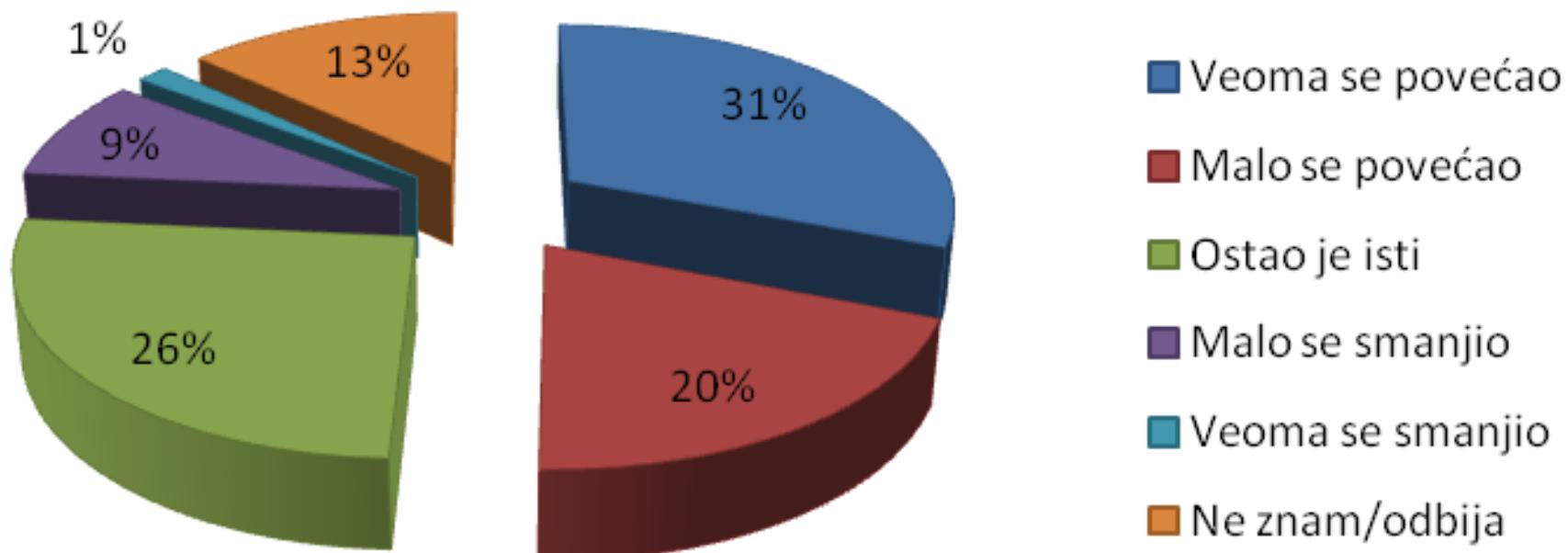
6. U kojoj mjeri se nivo korupcije u zdravstvu promjenio u posljednjih godinu dana?

Ovaj grafikon pokazuje da mali broj građana smatra da se nivo korupcije u zdravstvu smanjio u prethodnih godinu dana, većina je uglavnom mišljenja da je nivo ostao isti ili se povećao. Posebno se ističe Tuzlanski kanton gdje je skoro polovina građana izjavila da se nivo korupcije u zdravstvu u posljednjih godinu dana veoma povećao.

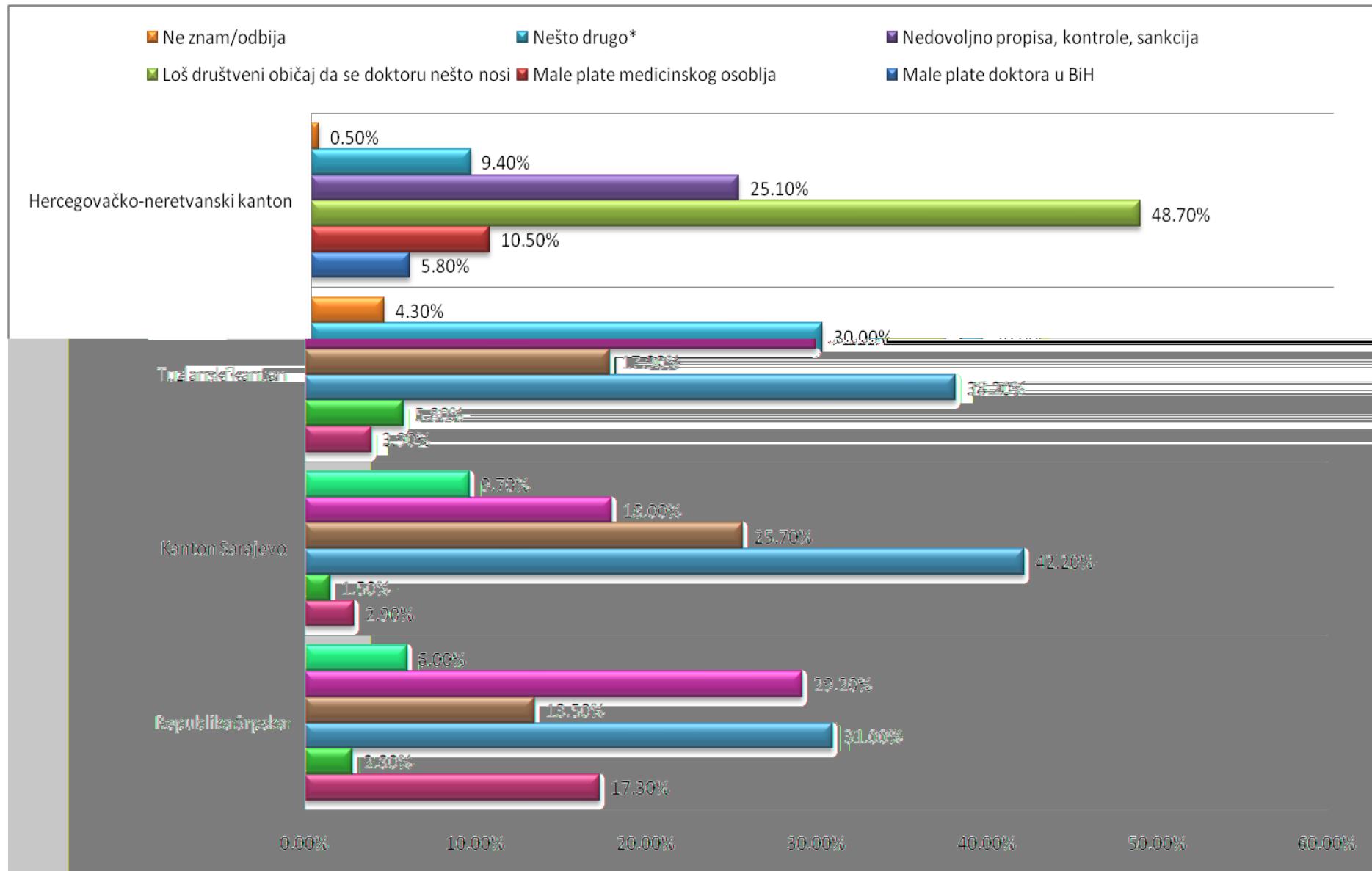
Sumarni prikaz rezultata po pitanju 6. – svi anketirani građani

U kojoj mjeri se nivo korupcije u zdravstvu promijenio u posljednjih godinu dana?

Na ovom zbirnom grafikonu, možemo vidjeti da velika većina građana (77%) smatra da nivo korupcije u zdravstvu u BiH, ili je na istom nivou, ili se malo povećao ili se pak veoma povećao. Vrlo mali broj njih smatra da se uopšte smanjio u posljednjih godinu dana.

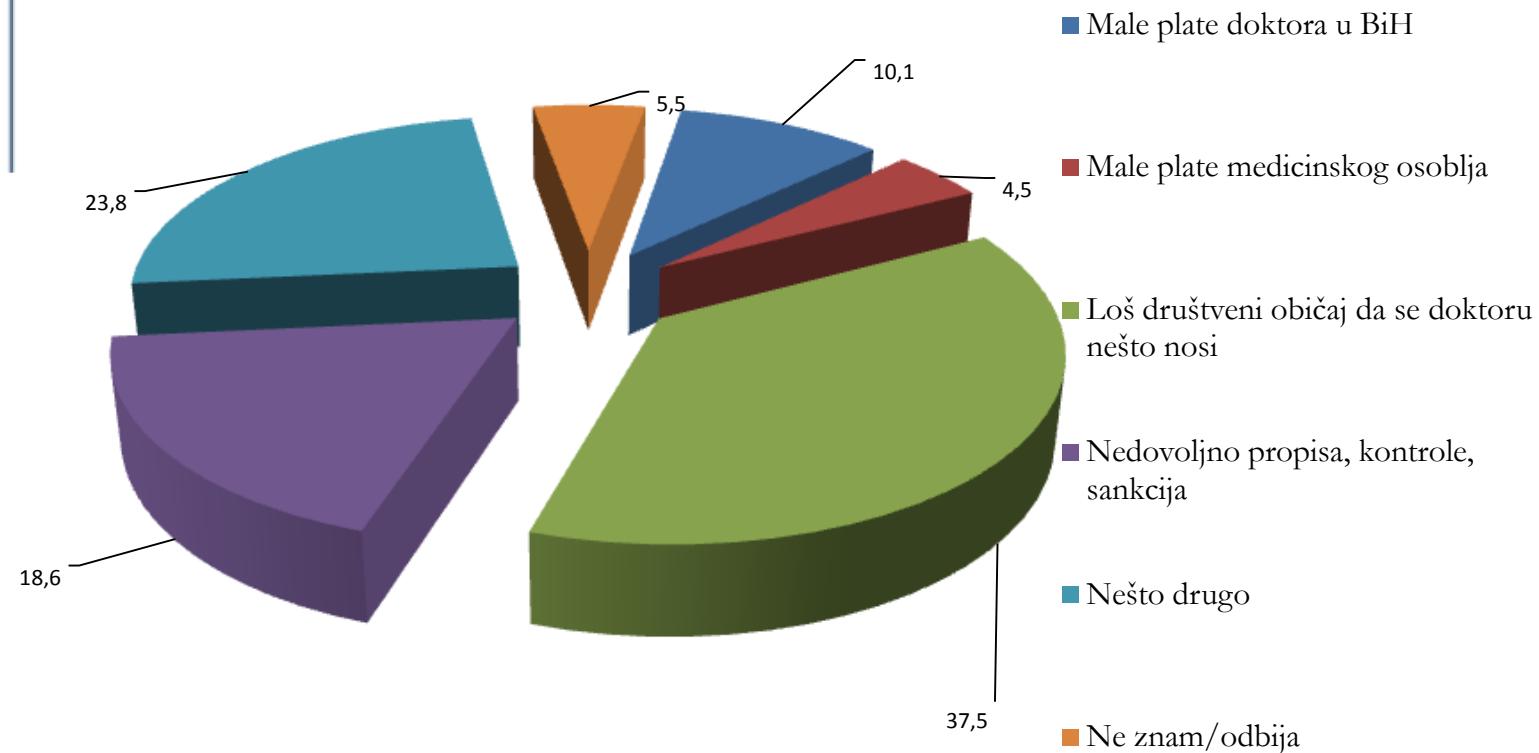
7. Koji su, prema Vašem mišljenju osnovi razlozi za postojanje korupcije u zdravstvu?

U prosjeku oko 40% građana misli da je loš običaj, koji kod nas postoji, da se doktoru nešto nosi – daje poklon, glavni uzrok postojanja korupcije u zdravstvu. Takođe oko 20% njih misli da nam u društvu manjka odgovarajućih propisa, kontrole i sankcionisanja onih koji se bave korupcijom.

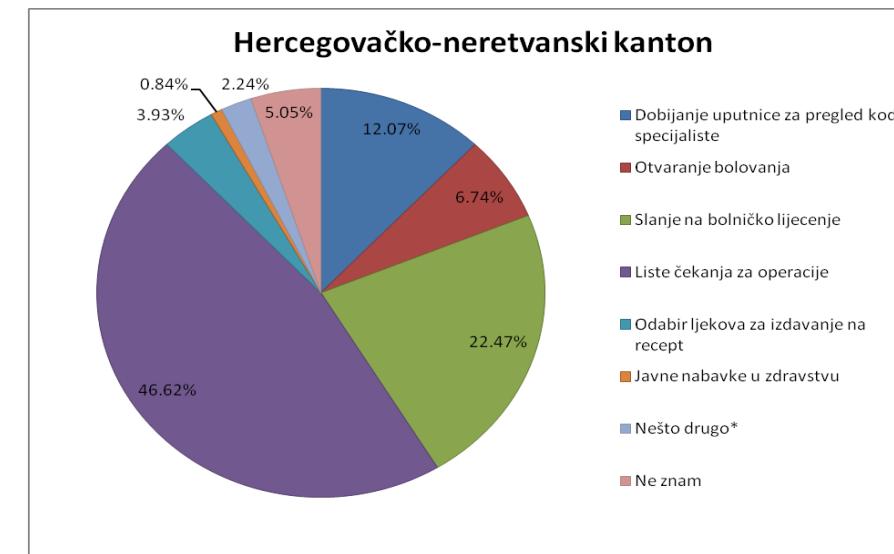
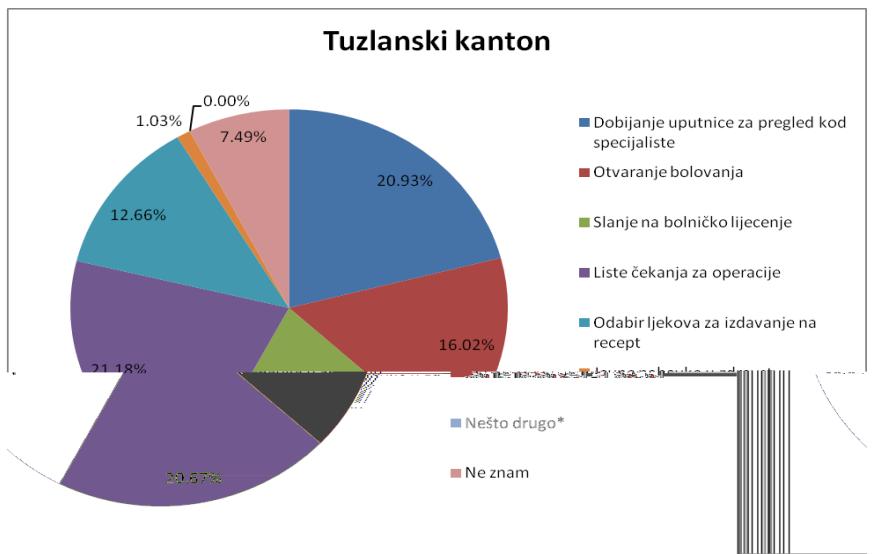
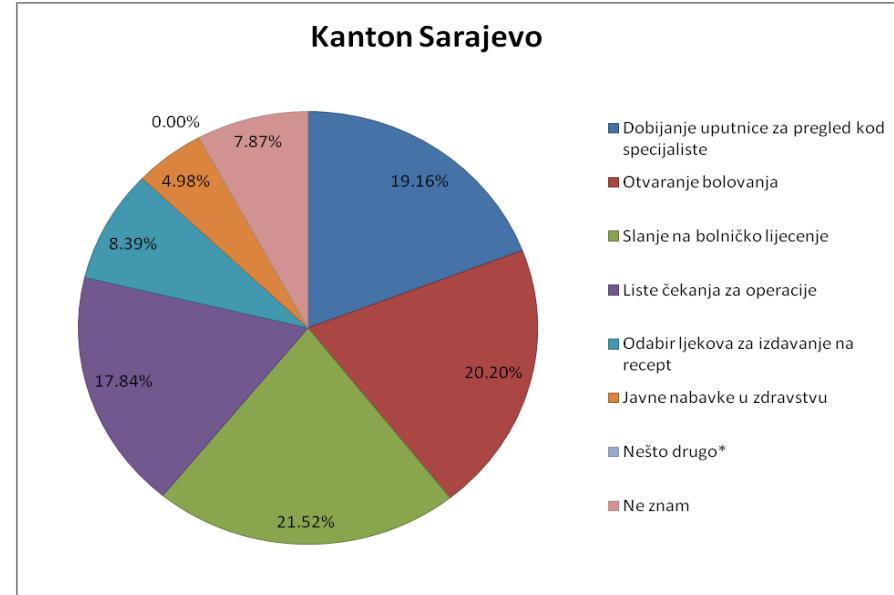
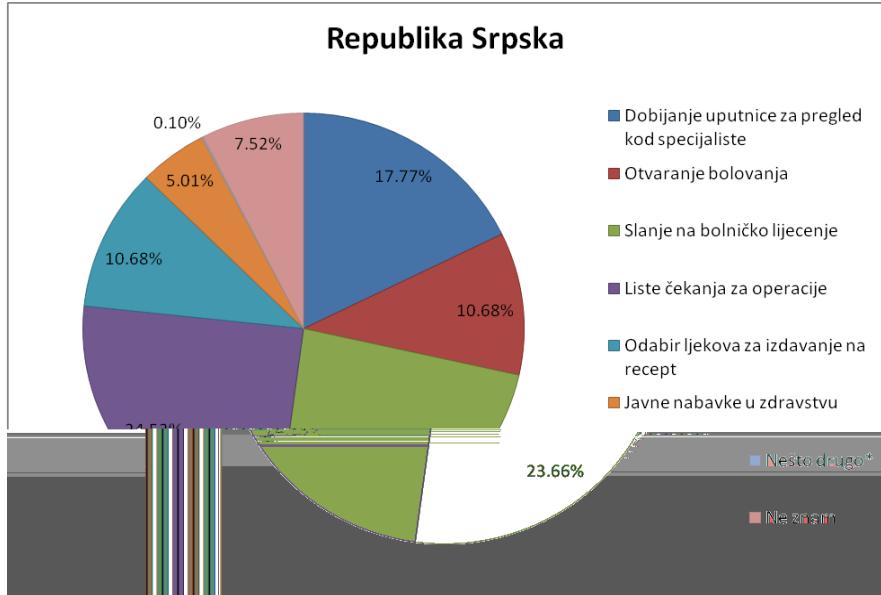
Sumarni prikaz rezultata po pitanju 7. – svi anketirani građani

Koji su, prema Vašem mišljenju osnovni razlozi za postojanje korupcije?

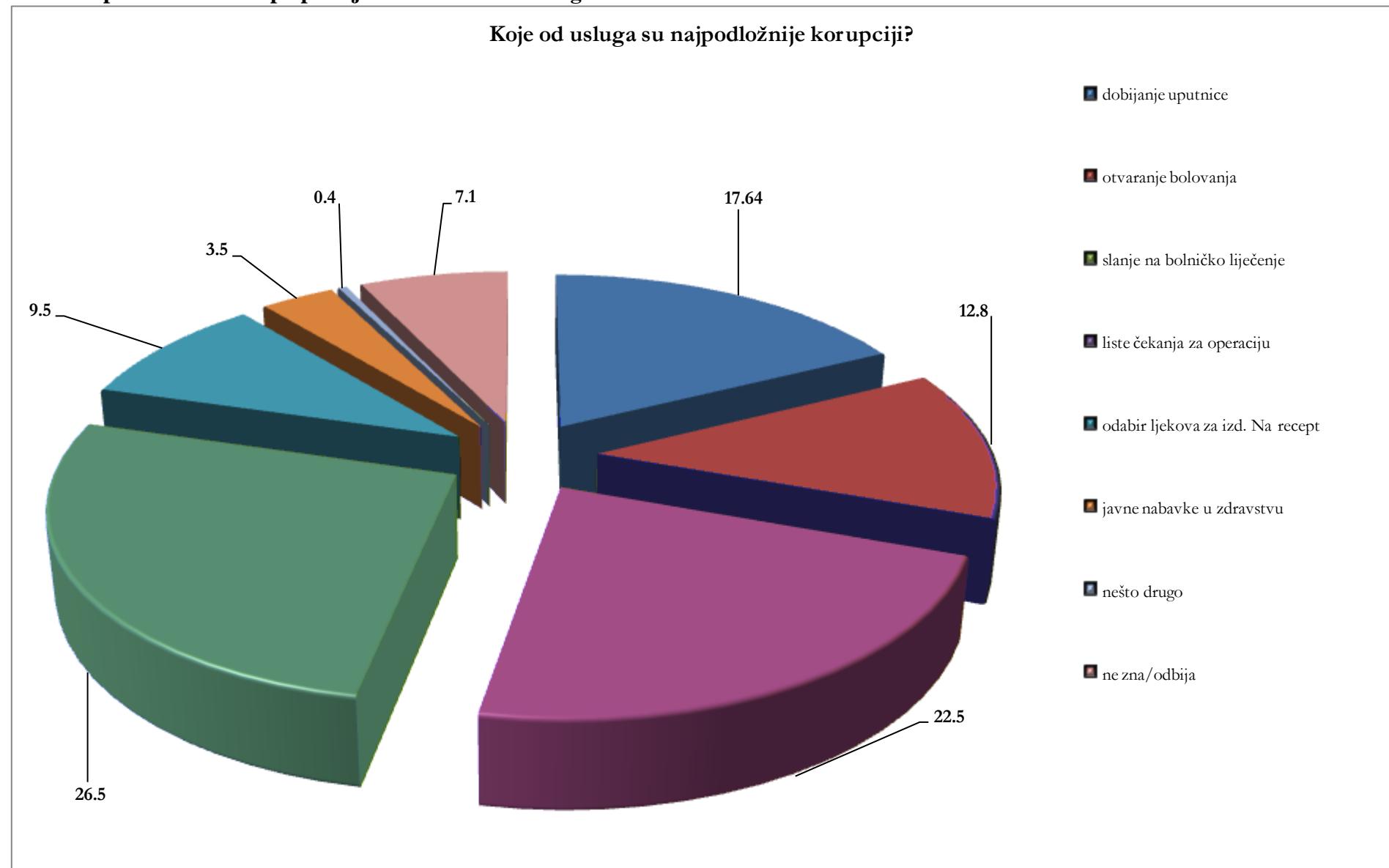
Najviše građana smatra da je uzrok ovolikog nivoa korupcije u zdravstvenom sektoru najviše loš društveni običaj da se doktoru daje poklon, kao i nedostatak kontrole, u vidu propisa i sankcionisanja osoba koje su zaposlene u sektoru zdravstva, a koje se bave korupcijom.

8. Za koje od izlistanih usluga u sektoru zdravstva mislite da su najpodložnije korupciji?

Na pitanje: „Za koje od izlistanih usluga u sektoru zdravstva mislite da su najpodložnije korupciji“ najviše „glasova“ građana (oko 2/3) su dobole oblasti – Liste čekanja za operacije, Slanje na bolničko liječenje i Dobijanje uputnice za pregled kod specijaliste. U HNK, skoro jedna polovina građana se opredijelila za oblast - Liste čekanja za operacije.

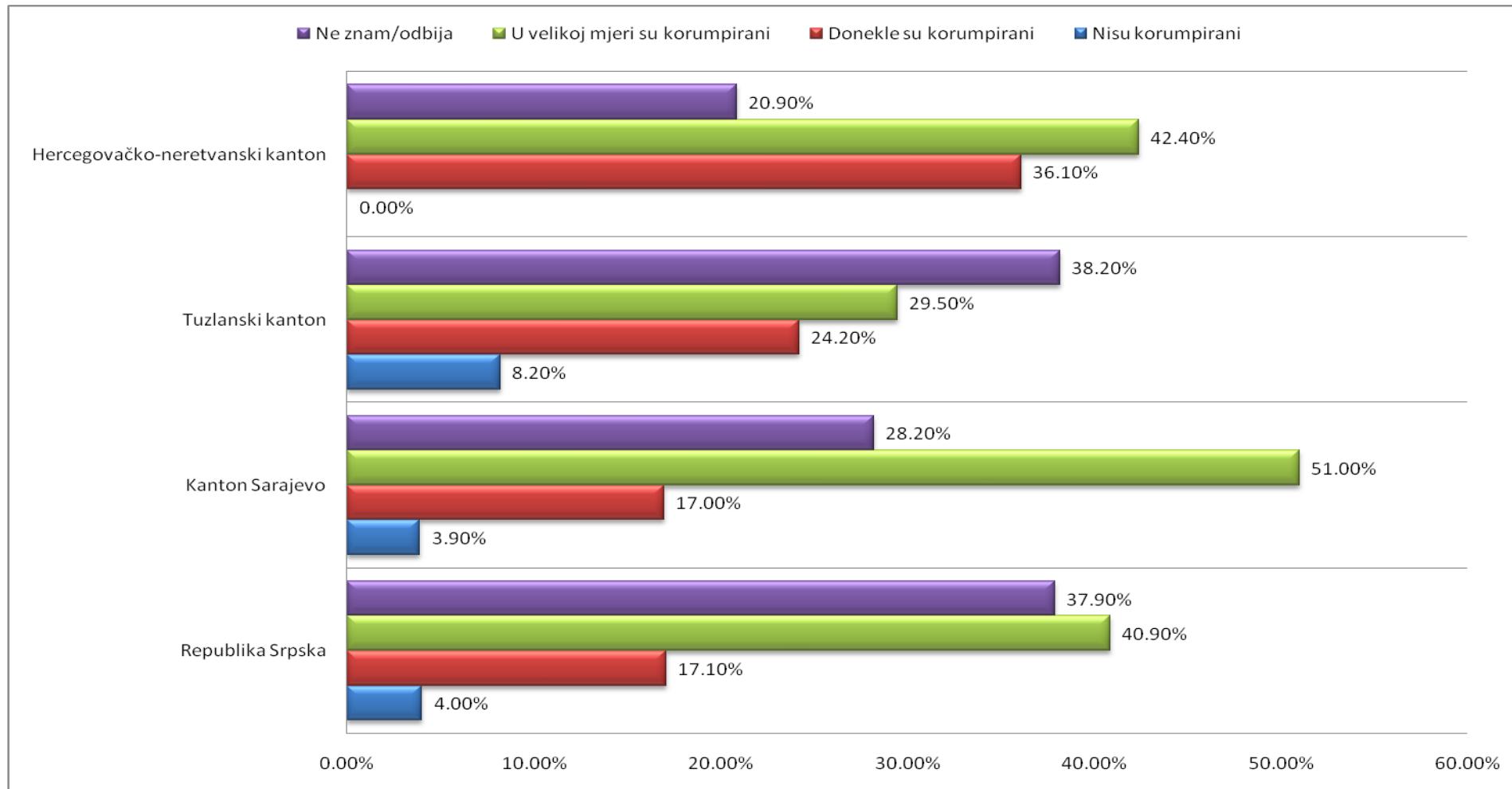
Sumarni prikaz rezultata po pitanju 8. – svi anketirani građani

Polovina ukupno anketiranih građana smatra da su zdravstvene usluge slanja na bolničko liječenje i liste čekanja na operaciju najpodložnije korupciji. Nešto manje njih smatra da su to usluge koje se odnose na esencijalne liste lijekova i javne nabavke u zdravstvu.

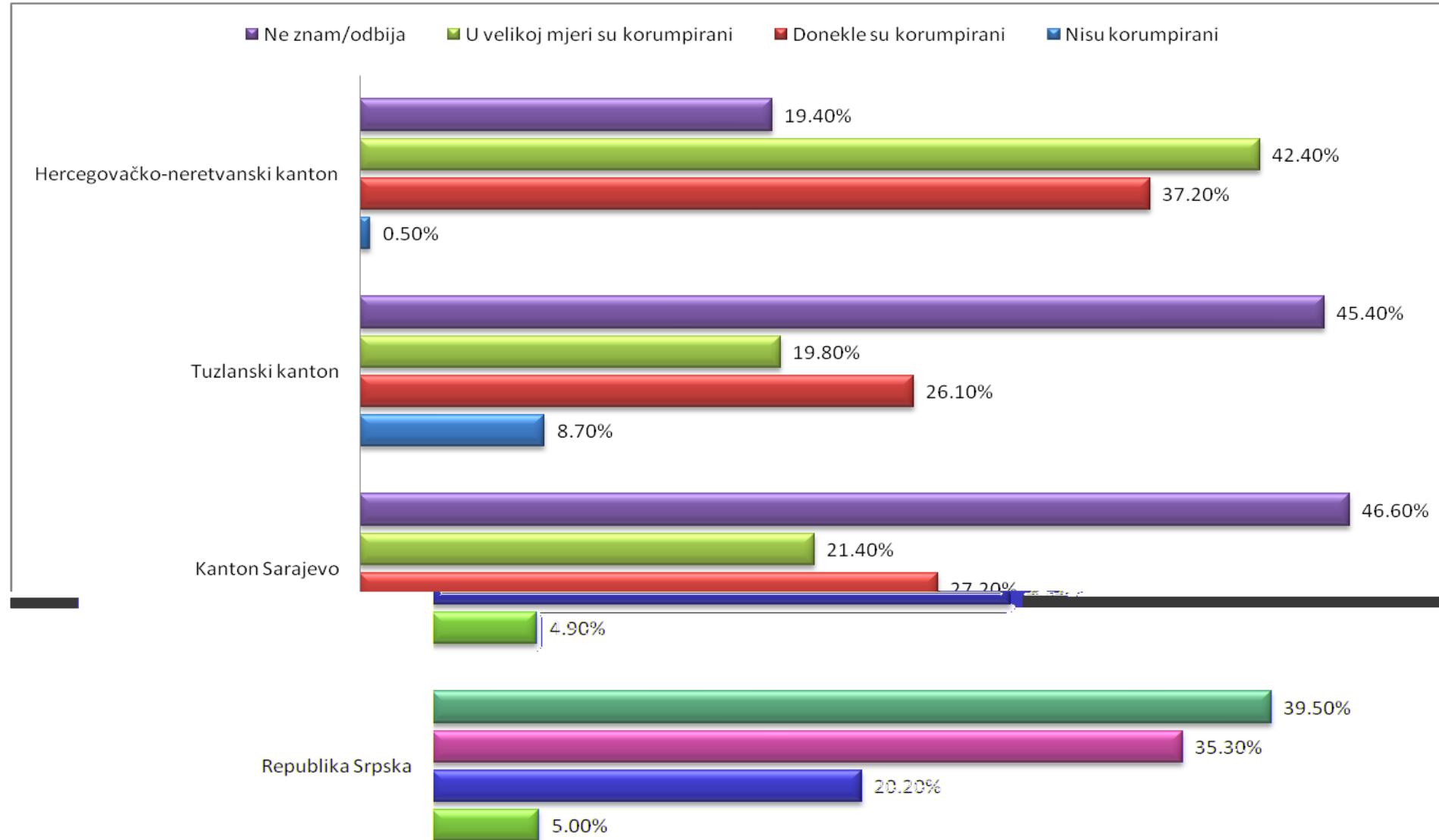
9. U kojoj mjeri mislite da su slijedeće institucije i pojedinci korumpirani?

Osoblje u ministarstvima zdravstva

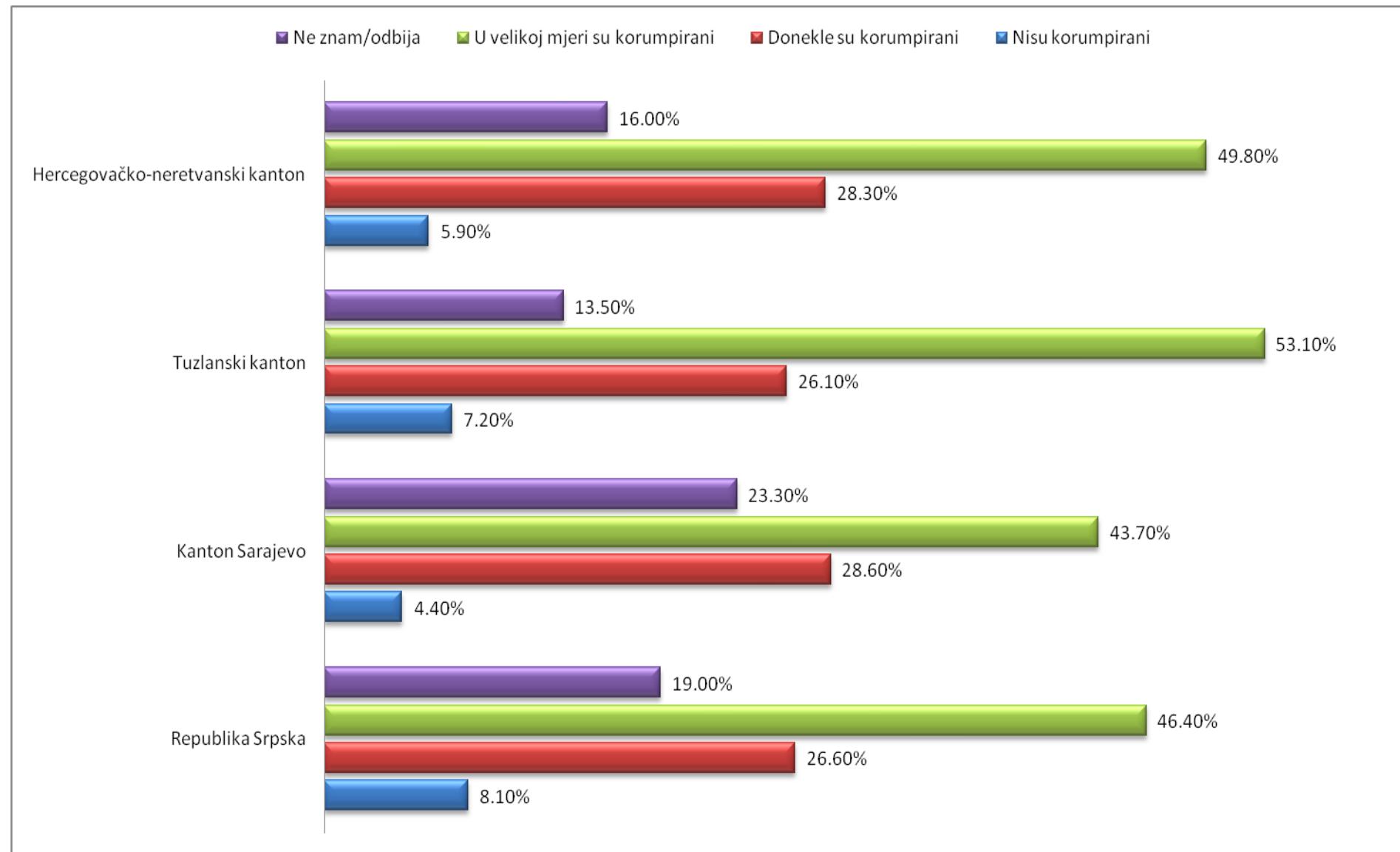
Na pitanje u kojoj mjeri je osoblje u ministarstvima zdravstva korumpirano, u prosjeku 40% građana je izjavilo da su u velikoj mjeri korumpirani, a u prosjeku oko 20% njih je izjavilo da su donekle korumpirani. U prosjeku oko 30% anketiranih građana ne zna da li su predstavnici ovih institucija korumpirani, ili odbija da odgovori.

Osoblje u fondovima/zavodima zdravstvenog osiguranja

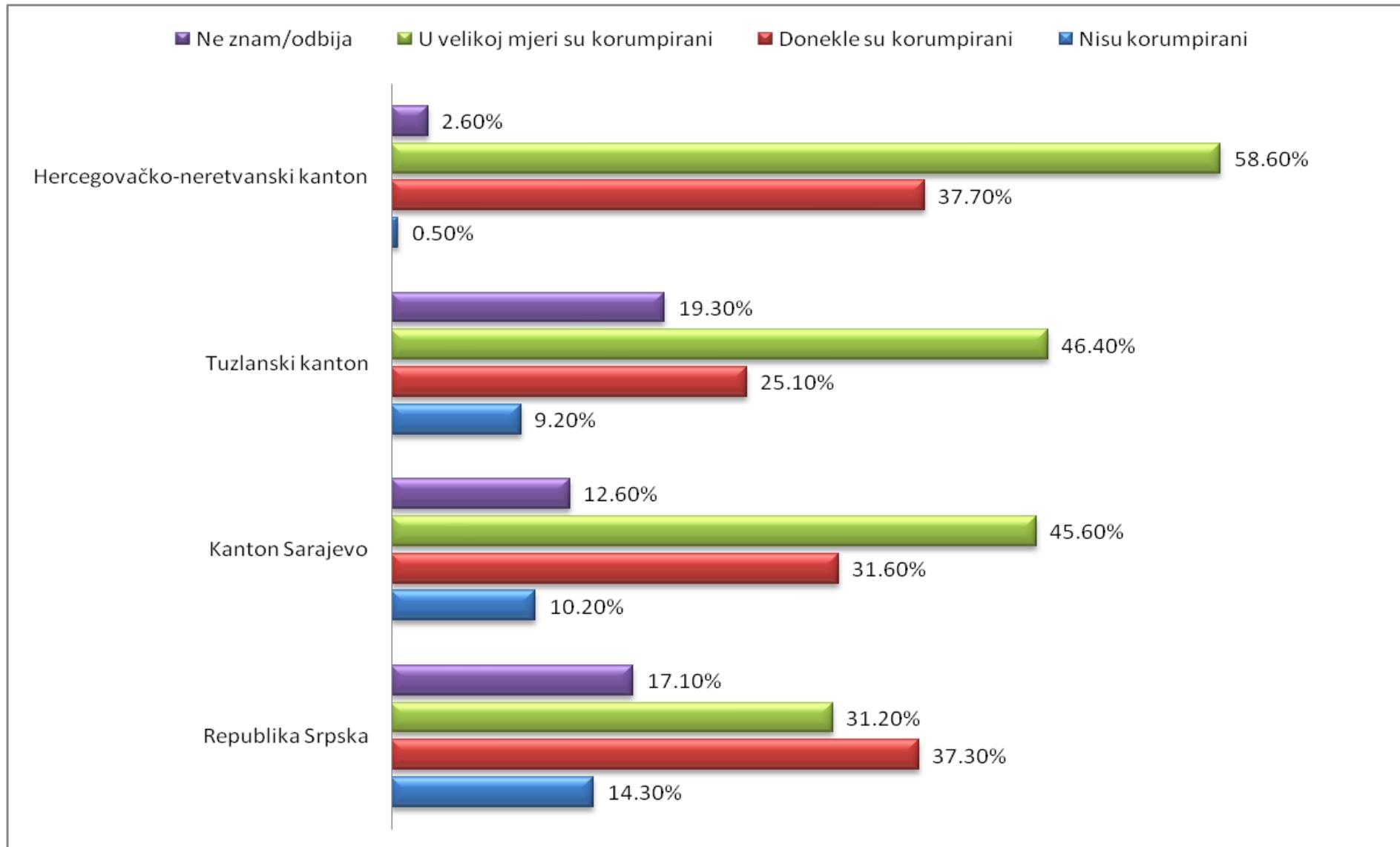
Na pitanje u kojoj mjeri je osoblje u fondovima/zavodima zdravstvenog osiguranja korumpirano, u prosjeku blizu 40% građana je izjavilo da li su predstavnici ovih institucija korumpirani. U HNK 42% građana smatra da su u velikoj mjeri korumpirani, a u ostalim anketiranim jedinicama to smatra oko 20% građana. Oko četvrtina ukupno anketiranih smatra da su predstavnici zavoda/fondova zdravstvenog osiguranja donekle korumpirani.

Doktori u bolnicama

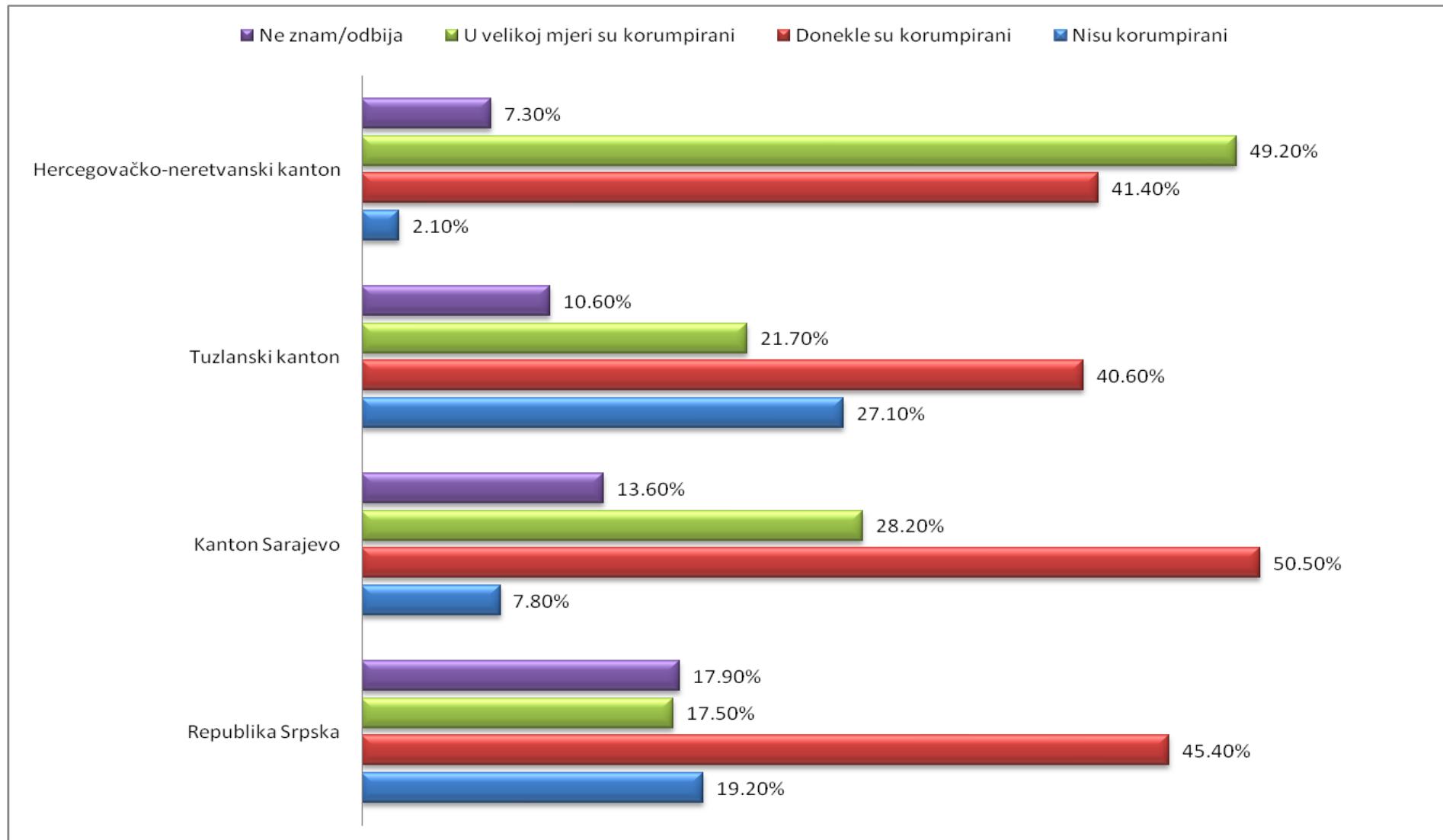
Polovina anketiranih građana smatra da su doktori u bolnicama u velikoj mjeri korumpirani, a otprilike $\frac{1}{4}$ njih smatra da su donekle korumpirani. 20-tak posto njih ne zna ili odbija da kaže.

Medicinske sestre u bolnicama

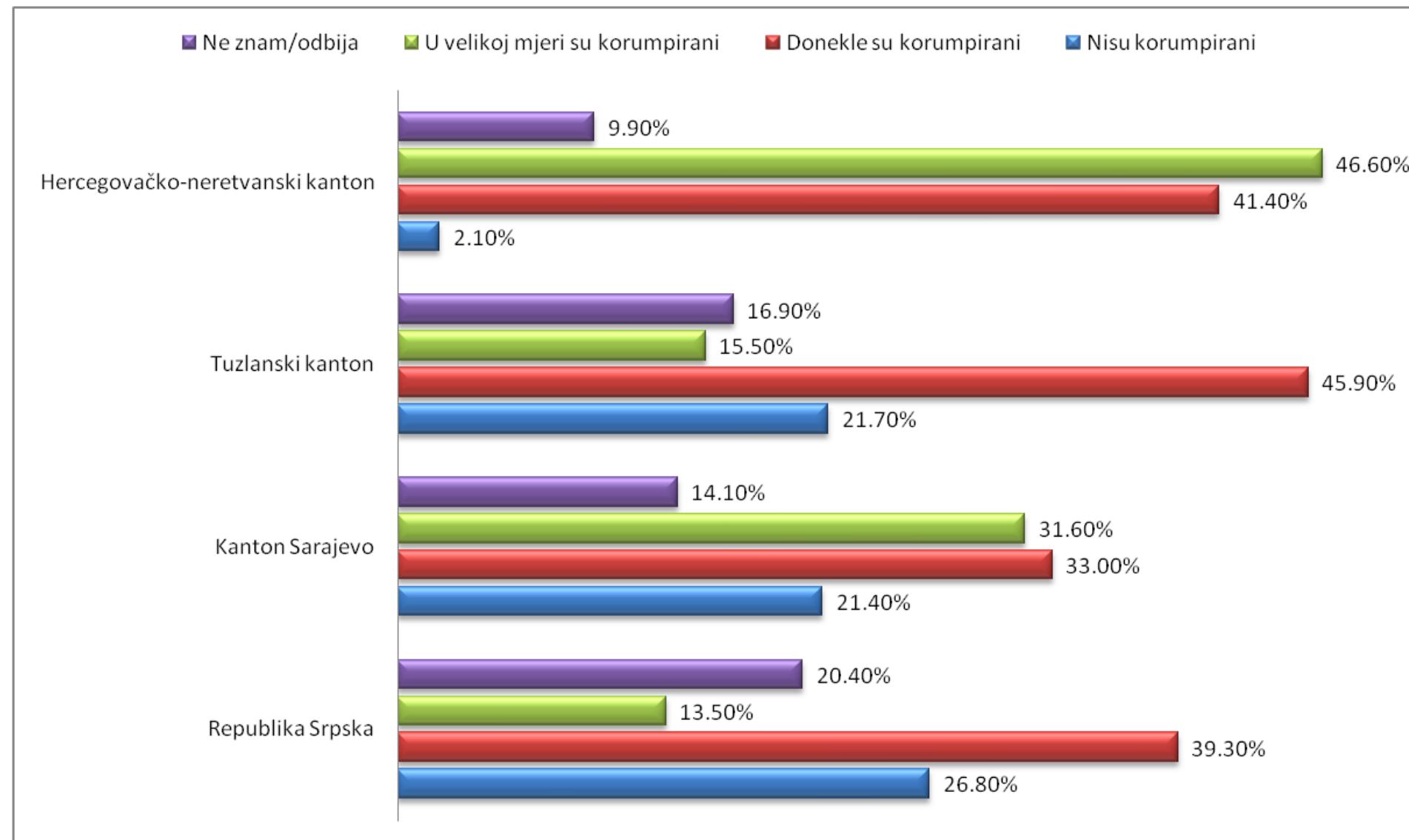
Blizu $\frac{1}{2}$ anketiranih građana smatra da su medicinske sestre u bolnicama u velikoj mjeri korumpirane, a $\frac{1}{3}$ misli da su one donekle korumpirane.

Doktori u domovima zdravlja

Blizu polovine anketiranih građana smatra da su doktori u domovima zdravlja donekle korumpirani. Oko 1/5 anketiranih smatra da su u velikoj mjeri korumpirani, osim u HNK gdje polovina anketiranih misli da su doktori u domovima zdravlja u velikoj mjeri korumpirani.

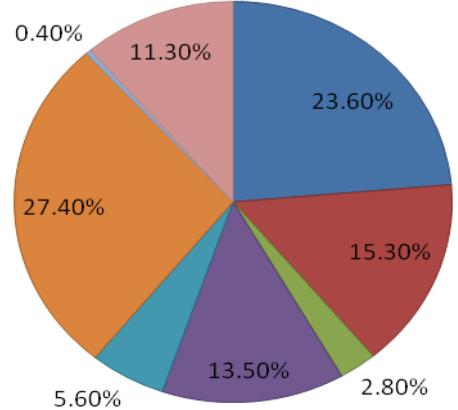
Medicinske sestre u domovima zdravlja

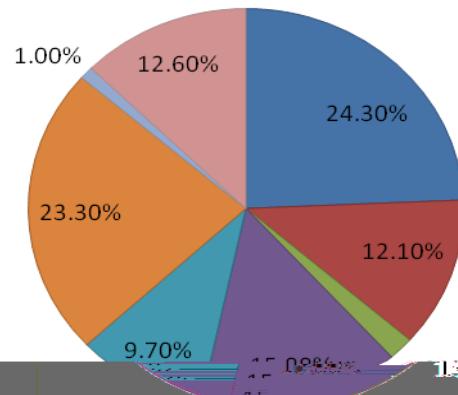
U prosjeku oko 40% anketiranih građana smatra da su medicinske sestre u domovima zdravlja donekle korumpirane. U HNK blizu polovine anketiranih smatra da su u velikoj mjeri korumpirane. U RS, KS i TK 20-tak posto smatra da medicinske sestre u domovima zdravlja nisu korumpirane

10. Ko bi trebalo da predvodi borbu protiv korupcije u zdravstvu?

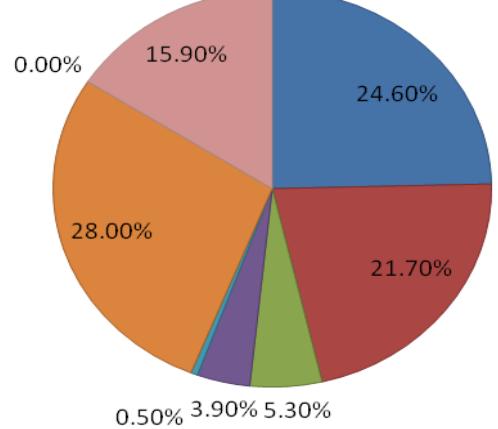
Republika Srpska

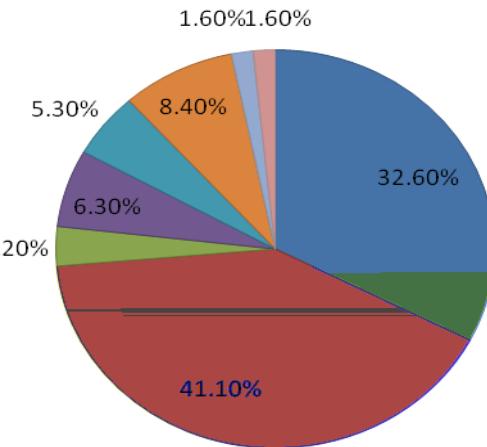
Kanton Sarajevo

Tuzlanski kanton

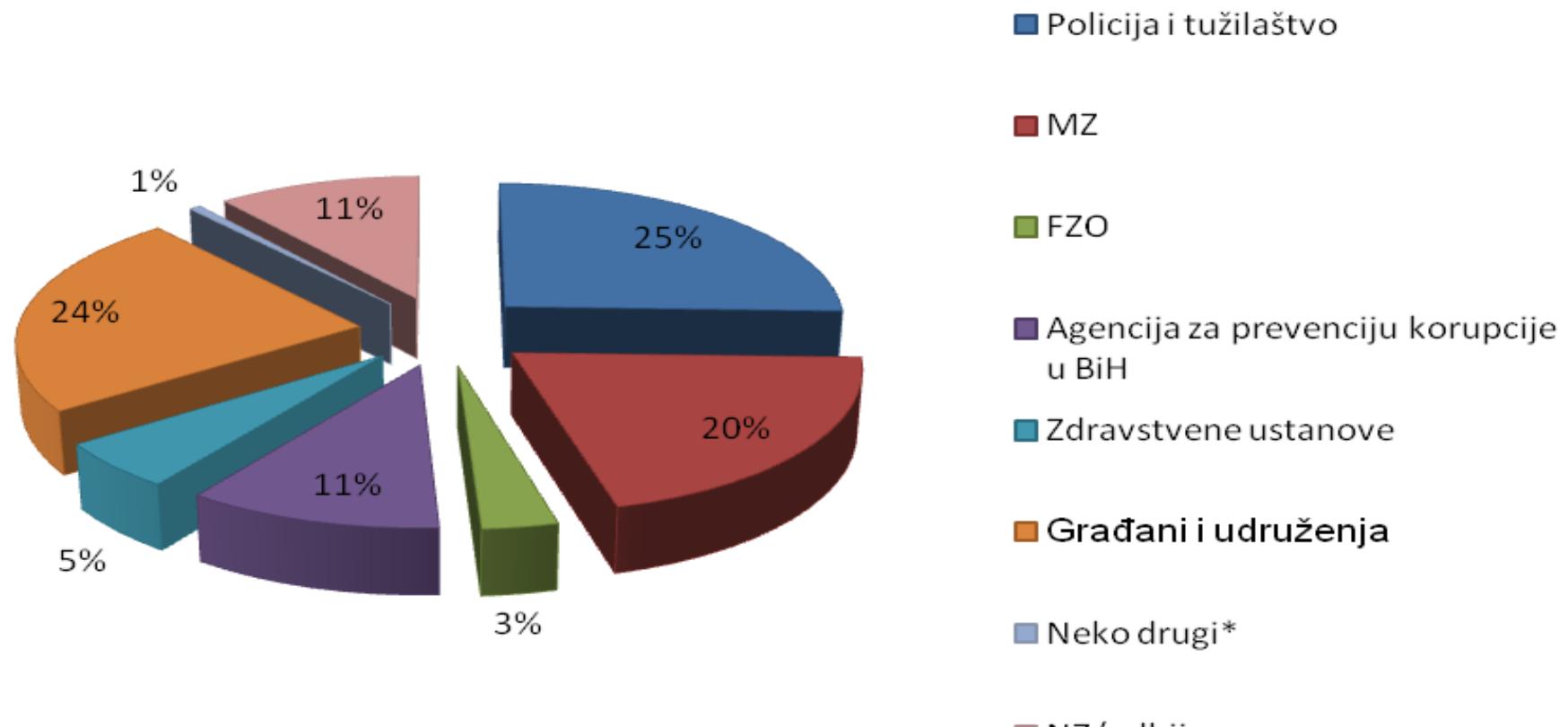
Hercegovačko-neretvanski kanton

41 % anketiranih u HNK smatra da te aktivnosti treba da provodi Ministarstvo zdravstva, a u prosjeku $\frac{1}{4}$ ukupno anketiranih u svim jedinicama, smatra da to treba da sprovodi policija i tužilaštvo. Blizu 1/3 anketiranih u Tuzlanskom kantonu smatra da se koštač sa korupcijom najviše trebaju da uhvate građani i udruženja.

Sumarni prikaz rezultata po pitanju 10. – svi anketirani građani

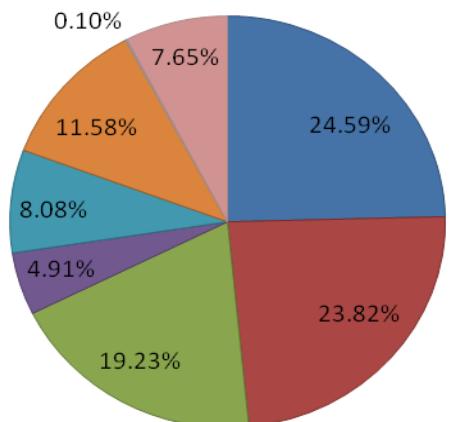
Ko bi trebalo da predvodi borbu protiv korupcije u zdravstvu?

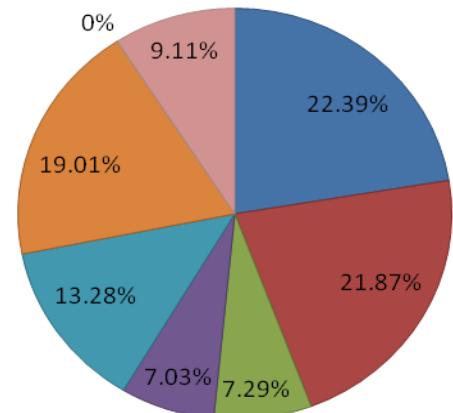
Otpriške po $\frac{1}{4}$ građana smatra da bi borbu protiv korupcije trbali da predvode Policija i tužilaštvo, Građani i udruženja i Ministarstva zdravstva. Ostali anketirani građani smatraju da bi to trebala da radi Agencija za prevenciju korupcije u BiH, zdravstvene ustanove i fondovi/zavodi zdravstvenog osiguranja.

11. Koje bi mjere po Vašem mišljenju trebalo poduzeti u borbi protiv korupcije u zdravstvu?

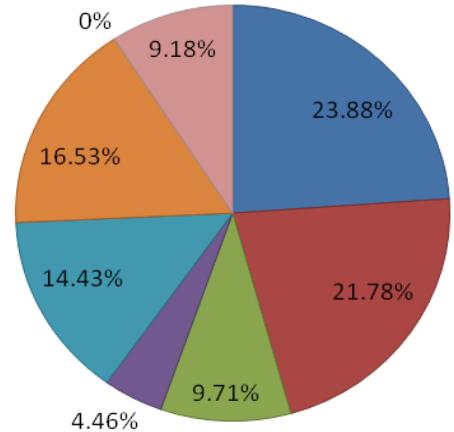
Republika Srpska

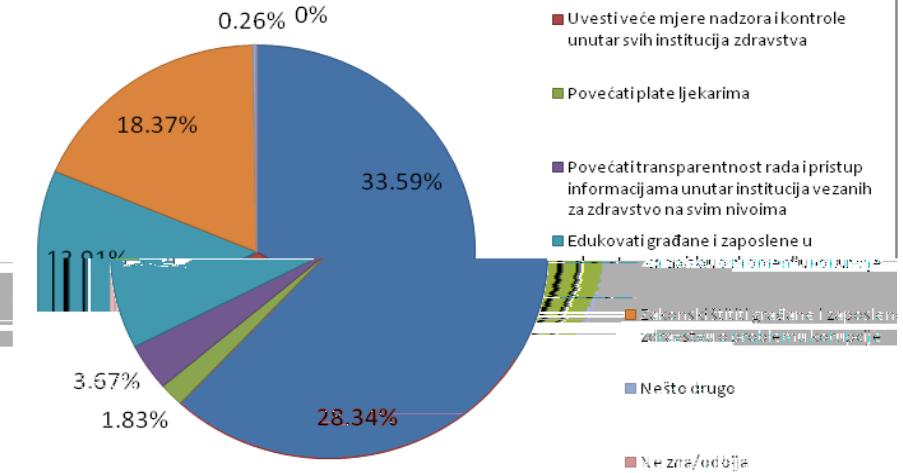
Kanton Sarajevo

Tuzlanski Kanton

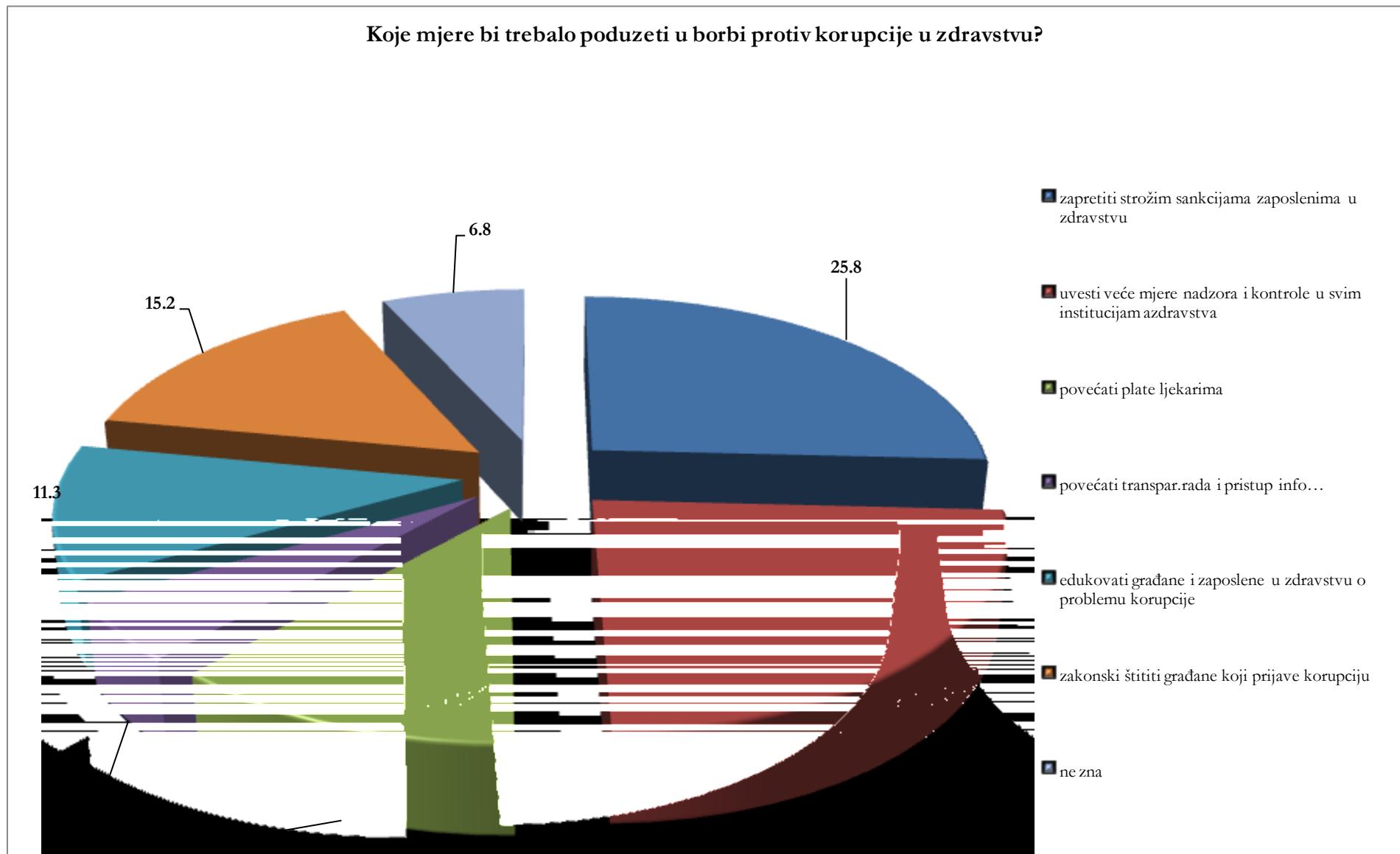

Hercegovačko-neretvanski kanton

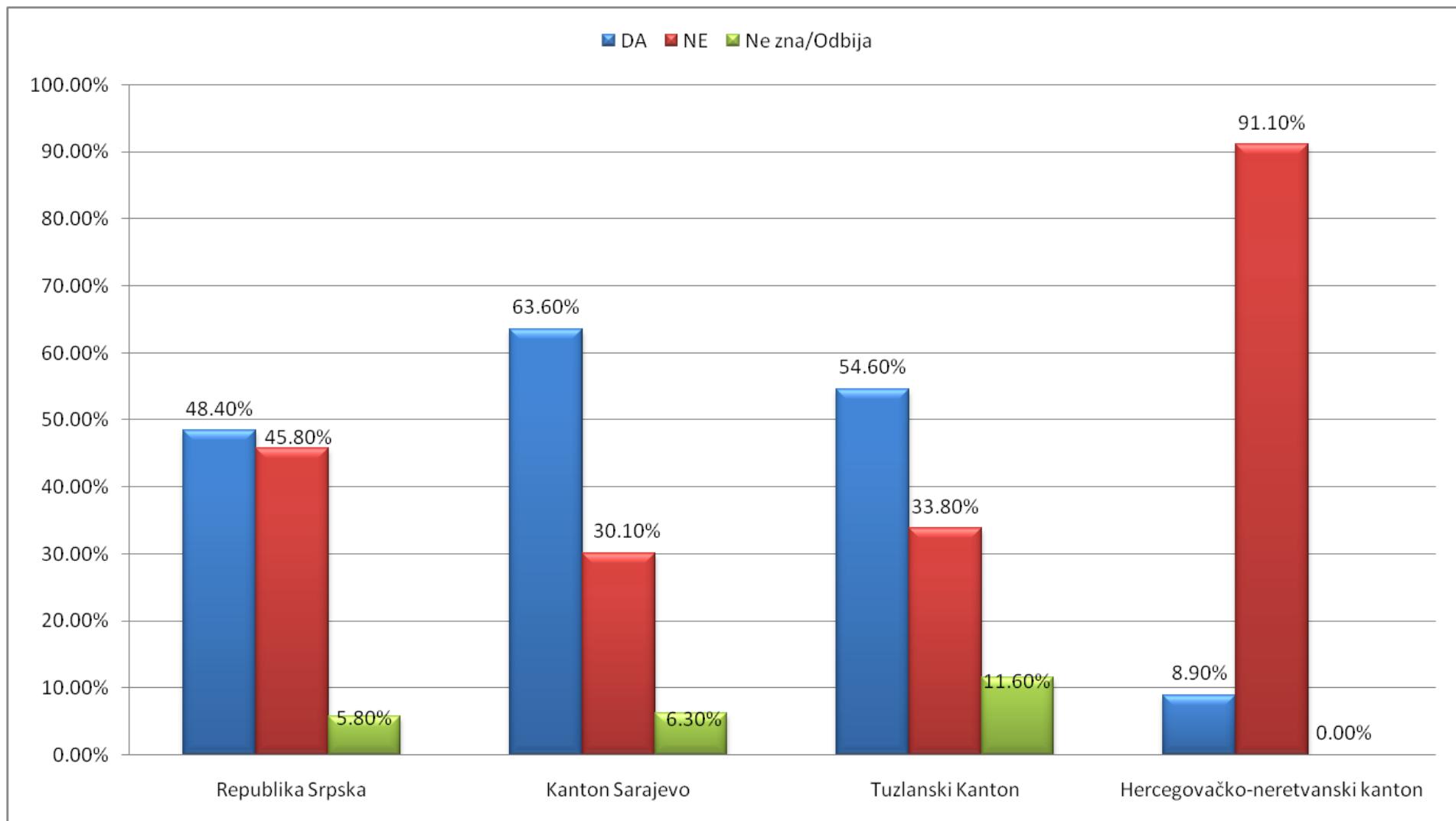
Oko polovina svih anketiranih smatra da bi trebalo pooštiti sankcije i uvesti bolje kontrolne mehanizme prema zaposlenim u sektoru zdravstva, kako bi se nivo korupcije u toj oblasti smanjio.

Sumarni prikaz rezultata po pitanju 11. – svi anketirani građani

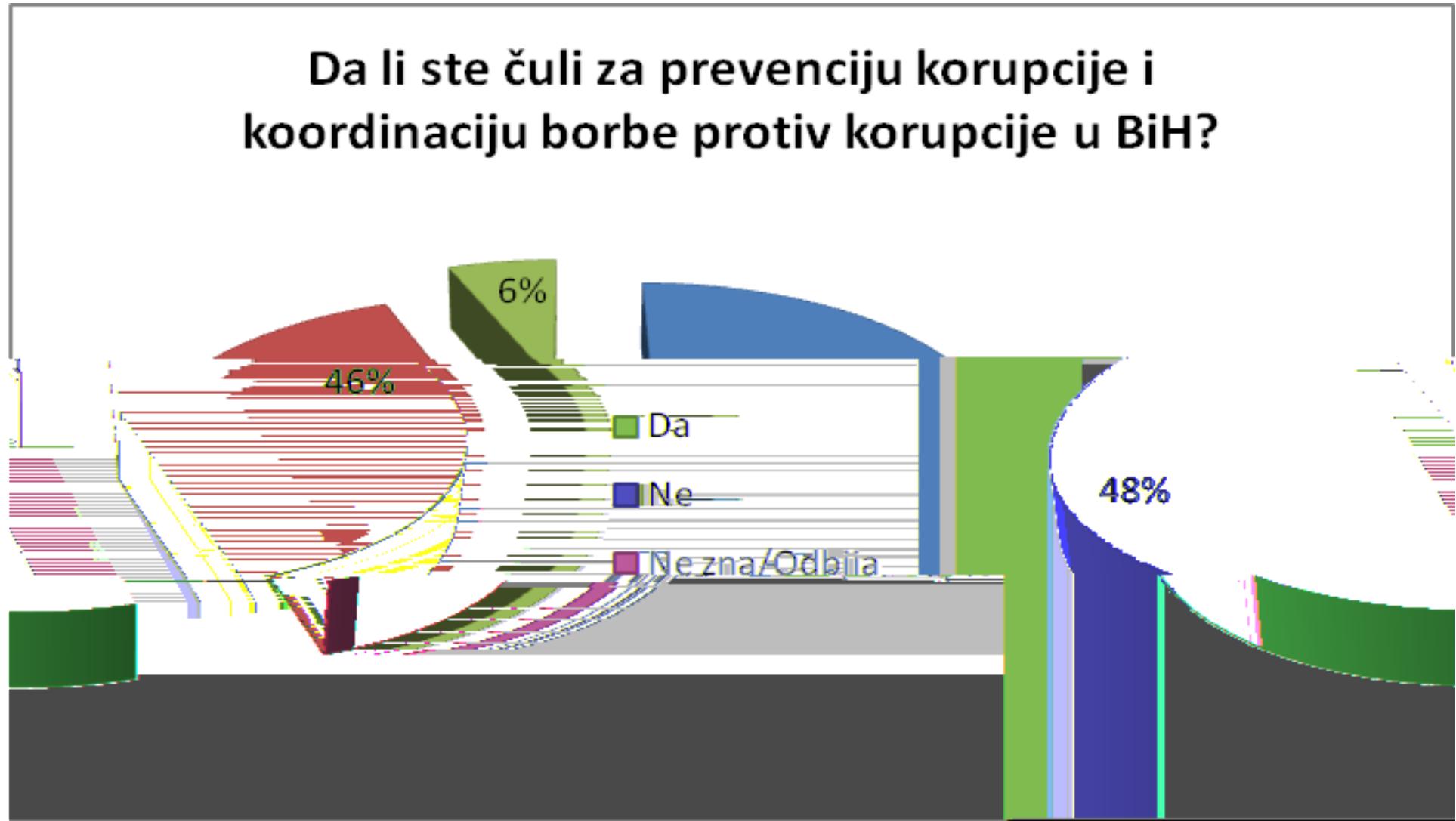
Oko polovina ukupno anketiranih građana smatra da najvažnije mјere, koje treba preduzeti u borbi protiv korupcije, su: uvođenje strožih sankcija zaposlenim u zdravstvu za koruptivno ponašanje, kao i uvođenje kontrolnih i mјera nadzora u svim zdravstvenim institucijama.

12. Da li ste čuli za Agenciju za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije u BiH?

U Republici Srpskoj, Kantonu Sarajevo i Tuzlanskom kantonu oko 50% anketiranih građana je čulo za Agenciju za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije u BiH. U Hercegovačko-neretvanskom kantonu preko 90% anketiranih građana nikada nije ni čulo za tu Agenciju.

Sumarni prikaz rezultata po pitanju 12. – svi anketirani građani

Oko polovina ukupno anketiranih građana je čulo da postoji Agencija koja se bavi sprječavanjem korupcije u BiH, isto tako oko polovina nije čulo za tu Agenciju.